

Brüssel, 9.7.2013
COM(2013) 512 final

2013/0246 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

pakettreiside ja toetatud reisikorraldusteenuste kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2011/83/EL ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/314/EMÜ

{SWD(2013) 263 final}

{SWD(2013) 264 final}

{SWD(2013) 266 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

1.1. Üldine taust

Turism on tänapäeva Euroopa majanduses keskse tähtsusega. Euroopa turismisektor, milles tegutseb ligikaudu 1,8 miljonit ettevõtjat, enamikus VKEd, ja mis moodustab 5,2 % kogu tööhõivest, on üks ELi majanduskasvu mootoreid. Kokku annab Euroopa reisi- ja turismimajandus koos seotud sektoritega ligikaudu 10 % ELi SKPst¹.

Pakettreise käsitleva direktiivi 90/314/EMÜ² vastuvõtmisega 1990. aastal anti olulised õigused tavaliselt reisijateveo- ja majutusteenusest koosnevate puhkusepakettide ostjatele Euroopas. Euroopa Kohus selgitas oma 2002. aasta otsusega³, et mõiste „valmiskombinatsioon” hõlmab ka selliseid reisisiteenuseid, mille reisibüroo on kombineerinud reisija soovil vahetult enne nendevahelise lepingu sõlmimist.

Direktiiviga 90/314/EMÜ tagatakse, et tarbijad saavad enne ja pärast pakettreisilepingu sõlmimist vajaliku teabe. Selles pannakse korraldajatele ja/või vahendajatele vastutus pakettis sisalduvate teenuste nõuetekohase osutamise eest, isegi kui teenuseid osutavad alltöövõtjad, ning nähakse ette kord pakettreisilepingu muutmiseks. Samuti tagatakse direktiiviga, et korraldaja ja/või vahendaja maksejõuetuse korral makstakse reisijatele ettemakstud raha tagasi ning nad toimetatakse kodumaale.

1990. aastal aga oli reisisiteenuste turg palju lihtsam kui praegu ning puudus internet. Hoolimata eespool nimetatud Euroopa Liidu Kohtu otsusest on endiselt ebaselge, mil määral direktiiv praeguseid reisisiteenuste kombineerimise viise hõlmab.

Nagu rõhutatakse komisjoni 1999. aasta aruandes⁴ direktiivi rakendamise kohta, on direktiivi ülevõtvates seadustes endiselt märkimisväärseid erinevusi, mis tulenevad direktiivi aluseks võetud minimaalse ühtlustamise põhimõttest, liikmesriikidele antud suurest otsustusõigusest, nt vastutava lepinguosalise (või vastutavate lepinguosaliste) küsimuses, ning tekstis esinevatest mitmeti mõistetavustest.

Direktiivi 90/314/EMÜ ajakohastamist on taotlenud kaasseadusandjad, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Euroopa tarbijate nõuanderühm⁵. Läbivaatamist on palunud ka suur osa tööstusharust ja tarbijaihendustest. Direktiivi läbivaatamist on otseselt nimetatud aruannetes ELi kodakondsuse kohta,⁶ Euroopa tarbijakaitse tegevuskavas⁷ ja II ühtse turu aktis⁸.

¹ Komisjoni teatis „Euroopa kui maailma soosituim turismisihtkoht – uus Euroopa turismi tegevuskava” KOM(2010) 352 (lõplik), 30.6.2010.

² Nõukogu direktiiv 90/314/EMÜ, 13. juuni 1990, reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide kohta.

³ Club-Touri kohtuasi C-400/00, 30. aprill 2002.

⁴ SEK(1999) 1800 (lõplik).

⁵ Nt nõukogu järeldused tarbijakaitseküsimusi käsitletud 2255. nõukogu kohtumisel 13. aprillil 2000, Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2002. aasta resolutsioon (2001/2136(INI)), Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus, 11.5.2011 (Euroopa Liidu Teataja C 132), ja Euroopa tarbijate nõuanderühma 21. aprilli 2010. aasta ja 8. veebruari 2013. aasta arvamused.

⁶ KOM(2010) 603 (lõplik) ja COM (2013) 269 (final).

⁷ COM(2012) 225 (final).

⁸ COM(2012) 573 (final), II lisa.

1.2. Ettepaneku põhjendus

1.2.1. Internetipõhise müügi areng ja lennundussektori liberaliseerumine

2011. aastal oli juurdepääs internetile 73 %-l ELi majapidamistest⁹. Ligi kaks kolmandikku ELi kodanikest kasutab interneti vähemalt kord nädalas, neist pooled iga päev või peaaegu iga päev. Reisisiteenused kuuluvad populaarseimate veebist ostetavate toodete hulka.

Internetimüügi areng ja lennundussektori liberaliseerumine on muutnud seda, kuidas tarbijad oma puhkuseise korraldavad, tuues kaasa erinevaid viise, kuidas ettevõtjad aitavad tarbijatel nende soovi kohaselt reisisiteenuseid kombineerida, seda eriti veebis. Selliste ettevõtjate hulka kuuluvad reisibürood, reisikorraldajad, lennуетtevõtjad, ristlusreiside korraldajad jne. Paljudes liikmesriikides puudub selgus, kas sellised kombinatsioonid kuuluvad direktiivi reguleerimisalasse ja kas nende kokkupanemises osalevad ettevõtjad vastutavad teenuste osutamise eest, eriti kui nad tegutsevad internetikeskkonnas.

See tekitab nii ettevõtjates kui ka tarbijates ebakindlust.

See tähendab ka, et praegu selgelt direktiivi reguleerimisalasse kuuluvate turuosaliste suhtes kehtivad teistsugused eeskirjad ja kulud kui ettevõtjate suhtes, keda direktiiv ei hõlma või kes ei loe end direktiiviga hõlmatuks, ehkki nad konkureerivad samade klientide pärast.

1.2.2. Tarbetud nõuete täitmisega seotud kulud ja piiriülese kaubanduse tõkked

Mõni direktiivi säte on iganenud või muul põhjusel ettevõtjatele tarbetult koormav, näiteks brošüüridega seotud teavitamismõõded ning reisisettevõtjaga sõlmitud raamlepingu alusel korraldatud ärireiside kuulumine direktiivi reguleerimisalasse.

Liikmesriikide seaduste vahelistest arvukatest lahknevustest tingitud õiguslik killustatus tekitab lisakulusid piiriüleselt tegutseda soovivatele ettevõtjatele.

1.2.3. Tarbijatele tekitatud kahju – ebaselged ja iganenud eeskirjad

„Uurimus tarbijatele tekitatud kahju kohta dunaamiliste pakettreiside valdkonnas”¹⁰ hindas tarbijate aastas kantud isiklikku kahju¹¹ seoses kombineeritud reisikorraldusteenustega, mille puhul direktiivi kohaldatavus on ebaselge. Uurimus näitas, et selliste reisikorraldusteenustega seotud probleemid on sagedasemad ja tekitavad tarbijatele rohkem kahju kui selgelt direktiivi reguleerimisalasse kuuluvate traditsiooniliste pakettreisidega seotud probleemid.

Teatud määral kannavad kahju ka traditsiooniliste valmis pakettreiside ostjad, sest mõni direktiivi säte on iganenud, ebaselge või lünklik, näiteks puudub tarbijatel õigus pakettreisi enne ärasõitu tühistada.

1.3. Ettepaneku eesmärgid

Läbi vaadatud ettepaneku üldine eesmärk on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 114 tugevdada siseturu toimimist ja saavutada tarbijakaitse kõrge tase, ühtlustades pakettreise ja muid reisisiteenuste kombinatsioone käsitlevaid eeskirju.

Ettepanekuga soovitakse kehtestada turuosalistele võrdsed võimalused, kaotada piiriülese kaubanduse õiguslikud tõkked ja vähendada ettevõtjate kulusid seoses nõuete täitmisega.

⁹ Eurostat, Data in focus, 66/2011.

¹⁰ http://ec.europa.eu/consumers/strategy/docs/study_consumer_detriment.pdf.

¹¹ Tarbijatele tekitatud kahju on määratletud negatiivse tulemusena üksikute tarbijate jaoks võrreldes mingi normiga, näiteks õigustatud ootusega. Keskendutakse nende tarbijate tagantjärele tulemustele, kellel on olnud negatiivne kogemus, mis hõlmab nii rahalist kui ka mitterahalist kahju, sealhulgas ajakaotust.

Samal ajal soovitakse saavutada tarbijakaitse kõrge tase ja vähendada tarbijate kantud kahju, sätestades sõnaselgelt, milliste reisisteenuste kombinatsioonide suhtes ELi pakettreisieeskirjad kehtivad, ning asendades ebaselged ja iganenud sätted. Ettepanekuga nähakse ette reisijaid kaitsvad kohustuslikud eeskirjad, millest liikmesriigid ega ettevõtjad ei tohi tarbijate kahjuks kõrvale kalduda.

1.4. Kooskõla liidu muude tegevuspõhimõtete ja eesmärkidega

Komisjon on viimasel kümnendil algatanud tarbijaõigustiku üldise läbivaatamise, mille tulemusena on vastu võetud osaajalise kasutamise õigust käsitlev direktiiv 2008/122/EÜ ja tarbija õigusi käsitlev direktiiv 2011/83/EL. Direktiivi 90/314/EMÜ läbivaatamine on osa sellest tegevusest.

Ettepanek täiendab olemasolevaid ELi õigusakte, eelkõige direktiivi ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (93/13/EMÜ), ebaausaid kaubandustavasid käsitlevat direktiivi (2005/29/EÜ), tarbija õigusi käsitlevat direktiivi (2011/83/EL), reisija õigusi käsitlevaid määrusi (määrused (EÜ) nr 261/2004, (EÜ) nr 1371/2007, (EL) nr 1177/2010 ja (EL) nr 181/2011) ning direktiivi 2000/31/EÜ elektroonilise kaubanduse kohta ja direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul.

Samuti täiendab ettepanek määrust (EÜ) nr 593/2008 (Rooma I) lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta ja määrust (EÜ) nr 44/2001 (Brüsseli I määrus) kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

2.1. Huvitatud isikutega konsulteerimine

2008. aastal sai komisjon oma 2007. aasta töödokumendi teemalise avaliku konsultatsiooni käigus üle 80 arvamuse ettevõtjate sidusrühmadelt, tarbijaühendustelt, juristidelt, teadlastelt ja 14 liikmesriigilt. 2009. aasta jaanuaris käivitas komisjon uuringu tarbijate kantud kahju kohta, mis hõlmas 17 ELi riiki ja põhines intervjuudel 500 tarbijast koosneva valimiga.

2009. aasta oktoobris toimunud teise avaliku konsultatsiooni käigus, mis seisnes tarbijatele, tarbijaühendustele, ettevõtjatele, ettevõtjate ühendustele ja liikmesriikidele / riigiasutustele suunatud viies veebiküsimustikus, toetas direktiivi läbivaatamist 89 % riigiasutustest, 70 % ettevõtjate ühendustest, 64 % ettevõtjatest ja 96 % tarbijaühendustest.

27. oktoobril 2009 toimunud töötoas liikmesriikidele arutati konkreetseid probleeme ja poliitikavalikuid. 21. aprillil 2010 võttis oma arvamuse vastu Euroopa tarbijate nõuanderühma allrühm.

22. aprillil 2010 arutati väljaselgitatud poliitikavalikute mõjusid sidusrühmade töötoas. Septembrist 2009 kuni oktoobrini 2010 toimus üle 15 intervjuu sektori olulisimate esindajatega.

2012. aasta märtsis tellis komisjon uurimuse, et testida pakettreisi märki ja tarbijate käitumist nn dünaamiliste pakettide ostmisel. 2012. aasta juunis korraldas komisjon läbivaatamisprotsessi edasiseks arutamiseks liikmesriikidele töötoa ja sidusrühmadele konverentsi. 8. veebruaril 2013 taotles Euroopa tarbijate nõuanderühm veel kord direktiivi läbivaatamist.

2.2. Mõju hindamine

Mõjuhinnangus analüüsiti kaheksat poliitikavalikut ja mõningaid alamvalikuid.

1. valik: olemasoleva olukorra säilitamine, st direktiiv säilitatakse praegusel kujul.

2. valik: suunised, st direktiiv säilitatakse praegusel kujul ja valmistatakse ette suunised, mis sisaldavad Euroopa Liidu Kohtu otsuseid ning selgitavad reguleerimisala ja vastutust.

3. valik: pakettreisi märk ja/või nõue, et toetatud reisikorraldusteenuseid müüvad ettevõtjad kinnitaksid, et müüdavad teenused ei moodusta pakettreisi (teistele valikutele lisanduvad valikud).

Alamvalik A: võetakse kasutusele „pakettreisi märk” – kohustuslik logo, mis esitatakse tarbijale pakettreisi ostmisel.

Alamvalik B: ettevõtjatele, kes pakuvad kombineeritud reisikorraldusteenuseid, mis ei moodusta pakettreisi, kehtestatakse kohustus selgitada, et nad ei müü pakettreisi.

4. valik: direktiivi kehtetuks tunnistamine ja tööstusharu iseregulatsioon.

5. valik: direktiivi ajakohastamine ja laiendamine ühe ettevõtja pakettreisidele.

5. valik seisneb direktiivi läbivaatamises, mille tulemusena säilitatakse olemasoleva direktiivi üldine ülesehitus, kuid tehakse selle reguleerimisala ühe ettevõtja pakettide sõnaselge lisamisega selgemaks ning vaadatakse läbi mitu sätet. Läbivaadatud direktiivi kohaldataks ühel veebisaidil või ühes reisibüroo kontoris sama reisi või puhkuse jaoks kombineeritud reisiteenuste suhtes.

6. valik: astmeline lähenemine – direktiivi ajakohastatakse ja laiendatakse nii ühe ettevõtja kui ka mitme ettevõtja pakettreisidele, kuid kehtestatakse leebemad nõuded mitme ettevõtja toetatud reisikorraldusteenustele.

See valik hõlmab 5. valikut koos direktiivi reguleerimisala astmelise laiendamisega järgmistele teenustele:

- mitme ettevõtja pakettreisid, st mitme ettevõtja vahendusel kokku pandud reisiteenuste kombinatsioonid, millel on mõni pakettreisidega seostatav tunnus. Neile kehtestatakse samasugused nõuded nagu muudele pakettreisidele (sealhulgas täielik vastutus lepingu nõuetekohase täitmise eest ja kohustus tagada kaitse maksejõuetuse korral),

- mitme ettevõtja toetatud reisikorraldusteenused, st sellised reisiteenuste kombinatsioonid, millel ei ole pakettreisidele omaseid tunnuseid ning mis seetõttu on tarbijate jaoks tõenäoliselt vähem eksitavad. Neile kehtestatakse leebemad nõuded, mis hõlmaksid kaitset maksejõuetuse korral ja kohustust teavitada selgelt ja nähtavalt, et teenuste nõuetekohase osutamise eest vastutab iga teenuse pakkuja.

7. valik: direktiivi ajakohastamine ja laiendamine nii ühe ettevõtja pakettreisidele kui ka mitme ettevõtja reisikorraldusteenustele.

See valik hõlmab 5. ja 6. valikut, kuid kehtestab kõikide mitme ettevõtja toetatud reisikorraldusteenuste suhtes samasugused nõuded nagu pakettreisidele.

8. valik: „reisiteenuste direktiiv”.

See valik hõlmab 7. valikut koos reguleerimisala laiendamisega iseseisvatele reisiteenustele, nagu autoüür, majutus või lennud, sätestades põhimõtteliselt samad eeskirjad kõikidele reisiteenustele, olenemata sellest, kas need on osa pakettreisist või mitte.

Mõjuhinnangus jõutakse järeldusele, et tuvastatud probleemide lahendamiseks sobib kõige paremini 6. valik, millel käesolev ettepanek põhinebki.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

3.1. Kavandatud meetmete kokkuvõte

Kavandatud direktiiv muudab selgemaks ja ajakohastab sama reisi või puhkuse jaoks reisiteenuste kombinatsioone ostvate reisijate kaitse ulatust, laiendades direktiivi reguleerimisala erinevatele veebis kombineeritud pakettreisidele ja toetatud reisikorraldusteenustele.

Ettepanekuga tagatakse reisijatele parem teavitamine ostetavate teenuste kohta ja selgemad lahendused probleemide korral.

Samal ajal vähendatakse ettepanekuga õiguslikku killustatust ja tugevdatakse maksejõuetuse korral ette nähtud kaitsemeetmete vastastikust tunnustamist, et minimeerida piiriülese kaubanduse tõkkeid ja vähendada piiriüleselt tegutseda soovivate ettevõtjate kulusid seoses nõuete täitmisega ning kindlustada võrdsed võimalused reisiteenuste turul.

3.2. Õiguslik alus

Ettepaneku alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikkel 114.

Sellega kehtestatakse suurel määral ühetaolised eeskirjad liidu pakettreiside ja toetatud reisikorraldusteenuste sektoris, andes ettevõtjatele ja reisijatele kindluse oma õiguste ja kohustuste suhtes, olenemata lepingu suhtes kohaldatavast siseriiklikust õigusest, ja kõrvaldades sellega piiriüleste tehingutega seotud tarbetud kulud ning tagades tarbijatele suurema valikuvõimaluse.

Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 114 lõikega 3 tagab ettepanek tarbijakaitse kõrge taseme, jättes tarbijate kaitstuse taseme võrreldes direktiiviga 90/314/EMÜ samaks või suurendades seda.

3.3. Subsidiaarsuse põhimõte

Ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega.

Siseturu toimimise parandamine liikmesriikide seaduste vaheliste erinevuste kõrvaldamise teel ning tarbijatele parema juurdepääsu tagamisega teistest liikmesriikidest pärinevatele teenustele on eesmärgid, mida liikmesriigid ei saa koordineerimata tegutsedes piisavalt saavutada.

Seetõttu on liit kõige õigem tasand välja selgitatud probleemide lahendamiseks liikmesriikide õigusnorme ühtlustava seadusandliku meetmega.

3.4. Proportsionaalsuse põhimõte

Ettepanek on kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega.

Nagu ka direktiiv 90/314/EMÜ, ei hõlma see reisiteenuste kõiki õiguslikke aspekte, vaid üksnes pakettreiside ja muude kombineeritud reisiteenuste teatud aspekte, mille puhul peetakse vajalikuks liidu koordineeritud tegutsemist. Näiteks ei sekkuta sellega riikide üldisesse lepinguõigusesse ega lubade ja litsentside väljastamise korda.

Mõjuhinnangu kohaselt ei ole mittesiduvate meetmetega, nagu soovitusel, suunised või iseregulatsioon, võimalik eespool nimetatud eesmäärke saavutada.

Direktiiviga tagatakse sidus õiguste ja kohustuste kogum, võimaldades samas liikmesriikidel need normid oma siseriiklikku lepinguõigusse integreerida.

Samuti võimaldatakse liikmesriikidel rakendada kõige sobivamaid jõustamismeetmeid ja vajalikke sanktsioone eeskirjade rikkumise korral. Mõnes valdkonnas antakse ettepanekuga liikmesriikidele võimalus rangemad eeskirjad kehtestada.

3.5. Mõju põhiõigustele

Vastavalt Euroopa Liidu strateegiale põhiõiguste harta edukaks rakendamiseks¹² on komisjon taganud, et ettepanek oleks kooskõlas hartas nimetatud õigustega ja edendaks nende kohaldamist. Eelkõige järgitakse ettepanekus harta artiklis 16 sätestatud ettevõtlusvabadust, tagades samas vastavalt harta artiklile 38 tarbijakaitse kõrge taseme.

3.6. Läbivaatamisklausel

Ettepanekuga kohustatakse komisjoni koostama hiljemalt viis aastat pärast direktiivi jõustumist aruanne selle rakendamise kohta ja esitama aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule, vajaduse korral koos seadusandlike ettepanekutega.

3.7. Euroopa Majanduspiirkond

Kavandatavas direktiivis käsitletakse Euroopa Majanduspiirkonnaga seotud küsimust, mistõttu tuleks seda kohaldada ka Euroopa Majanduspiirkonnas.

3.8. Selgitavad dokumendid

Arvestades ettepaneku keerukust ja mõju eri viisidele, kuidas liikmesriigid on direktiivi 90/314/EMÜ üle võtnud, peab komisjon vajalikuks edastada dokumente, milles selgitatakse suhet direktiivi osade ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel.

4. ETTEPANEKU SELGITUS

Ettepanek koosneb 29 artiklist ja kahest lisast (direktiivi 90/314/EMÜ artiklite ja käesoleva ettepaneku artiklite vastavustabel ning finantssselgitus).

4.1. Reguleerimisese, reguleerimisala ja mõisted (artiklid 1-3)

Artiklis 1 esitatakse direktiivi reguleerimisese. Artikkel 2 määrab koostoimes mõistete „pakettreis” ja „toetatud reisikorraldusteenus” definitsioonidega artiklis 3 kindlaks direktiivi reguleerimisala, võttes arvesse reisiteenuste kombineerimise eri viise.

Selle põhjal, kuidas reisiteenuseid reisijale esitatakse, käsitatakse ükskõik millisele artikli 3 lõikes 2 loetletud alternatiivsele kriteeriumile vastavaid kombinatsioone pakettreisidena koos kõikide sellest tulenevate õiguslike tagajärgedega teavitamisnõuetele, vastutusele ja maksejõuetuse korral ette nähtud kaitsele.

Kombinatsioone, mille puhul vahendajad hõlbustavad seotud broneerimistoimingute abil sihipäraselt täiendavate reisiteenuste ostmist või reisija sõlmib individuaalsete teenusepakkujatega eraldi lepingud ning millel ei ole pakettreisi tunnuseid, nagu ühtne või koguhind, nimetatakse toetatud reisikorraldusteenusteks. Toetatud reisikorraldusteenuseid pakuvad vahendajad on kohustatud reisijatele selgelt arusaadavaks tegema, et konkreetsete reisiteenuste osutamise eest vastutab ainult iga teenuse pakkuja. Võttes arvesse vajadust tagada teatav täiendav kogu liidus kehtiv kaitse lisaks reisijaõigustele või üldistele tarbijakaitseõigustikuga pakutavatele õigustele ka nendele reisijatele, kes ostavad vahendajalt rohkem kui ühe reisiteenuse, on asjakohane näha ette, et sellised vahendajad peavad tagama nendepoolse või teenusepakkujapoolse maksejõuetuse korral reisijatele ette makstud raha tagasimaksmise ja vajaduse korral kodumaale toimetamise.

¹² Komisjoni teatis KOM(2010) 573, 19.10.2010.

Kuna ei ole põhjendatud direktiiviga samal tasemel kaitse tagamine ärireisijatele, kelle reisikorraldusteenused ostetakse nende tööandja ja ärireiside haldamisele spetsialiseerunud, ettevõtetevahelisel tasemel tegutseva ettevõtja vahel sõlmitud raamlepingu alusel (nn *managed business travel*), jäetakse sellised reisikorraldusteenused reguleerimisalast välja.

Muud reguleerimisala piirangud jäävad kehtima, sealhulgas nn ajuti korraldatud pakettreisid.

Lisaks „pakettreisidele” ja „toetatud reisikorraldusteenustele” määratletakse artiklis 3 muud direktiivis esinevad põhilised mõisted, sealhulgas „reisija”, „korraldaja”, „vahendaja” ning „vältimatud ja erakorralised asjaolud”. „Korraldaja” on määratletud kui ettevõtja, kes kombineerib ja müüb või pakub müügiks pakettreise kas otse või mõne teise ettevõtja kaudu või koos mõne teise ettevõtjaga. Korraldajad vastutavad paketi sisalduvate teenuste osutamise eest (artiklid 11 ja 12), reisija aitamise eest (artikkel 14) ja kaitse tagamise eest maksejõuetuse korral (artikkel 15). Nii vahendajad kui ka korraldajad vastutavad lepingueelse teabe andmise eest (artikkel 4). Vahendajad vastutavad broneerimisvigade eest (artikkel 19). Toetatud reisikorraldusteenuse ostmist hõlbustavad vahendajad vastutavad kaitse tagamise eest maksejõuetuse korral (artikkel 15).

4.2. Teavitamiskohustused, pakettreisilepingu sõlmimine ja sisu (artiklid 4-6)

Artiklis 4 on loetletud konkreetne lepingueelne teave, mida korraldajad ja vajaduse korral vahendajad peavad andma pakettreise osta soovivale reisijale. Need nõuded lisanduvad muudest kohaldatavatest direktiividest või määrustest tulenevatele teavitamiskohtadele.

Artikkel 5 reguleerib pakettreisilepingu sõlmimist.

Artikkel 6 sisaldab sätteid lepingu või selle kinnituse sisu ja esituse kohta ning selle kohta, millised dokumendid ja milline teave tuleb edastada enne pakettreise algust.

4.3. Lepingu muutmine enne pakettreise algust (artiklid 7-10)

Sarnaselt direktiivi 90/314/EMÜ artikli 4 lõikele 3 sätestatakse artiklis 7 see, millistel tingimustel on reisijal õigus pakettreis teisele isikule üle anda.

Lähtudes põhimõttest, et kokku lepitud hinnad on siduvad, kehtestatakse artiklis 8 eeskirjad teatud lepingumuudatuste võimalikkuse ja tagajärgede kohta, arvestades seda, et pakettreisileping sõlmitakse sageli palju aega varem. Need eeskirjad rajanevad samadel põhimõtetel nagu direktiivi 90/314/EMÜ artikli 4 lõiked 4–6.

Artikli 8 lõikes 2 jäetakse alles õigus suurendada hinda seoses kütusekuludega, maksudega ja vahetuskursi kõikumistega, kuid muudetakse tingimusi võrreldes direktiiviga 90/314/EMÜ selgemaks. Kui korraldaja jätab endale õiguse hinda suurendada, on tal nüüd ka kohustus reisija jaoks hinda alandada. Hinda ei tohi suurendada rohkem kui 10 % ulatuses pakettreise hinnast.

Muude kui hinda käsitlevate muudatuste puhul kehtestatakse eraldi eeskirjad tähtsusetute (artikli 9 lõige 1) ja oluliste muudatuste jaoks (artikli 9 lõiked 2 ja 3).

Artiklis 10 antakse reisijatele rohkem õigusi lepingu lõpetamiseks enne pakettreise algust kui direktiivis 90/314/EMÜ. Reisija õigus lõpetada leping kohase hüvitise eest (artikli 10 lõige 1) vastab liikmesriikides kasutusel olevatele eeskirjadele ja tavadele. Artikli 10 lõikes 2 antakse reisijale õigus lõpetada leping vältimatute ja erakorraliste asjaolude korral hüvitist maksmata.

4.4. Paketis sisalduvate teenuste osutamine (artiklid 11-14)

Neis artiklites on eeskirjad seoses korraldaja vastutusega paketis sisalduvate teenuste osutamise eest (artiklid 11-13) ja kohustusega reisijat aidata (artikkel 14).

Erinevalt direktiivis 90/314/EMÜ sätestatust vastutab paketi sisalduvate teenuste osutamise eest ainult korraldaja. Selle sätte eesmärk on kahekordsete kulude ja kohtuvaidluste vältimine. Ühtlasi lihtsustab vastutuse ühetaoline reguleerimine korraldajate ja vahendajate piiriüleseid tehinguid.

Artiklites 11 ja 12 nähakse reisijatele ette võimalikud lahendused mittevastavuste korral, sealhulgas teenuste osutamata jätmise ja mittenouetekohase osutamise puhul. Need sätted rajanevad samadel põhimõtetel nagu direktiivi 90/314/EMÜ artiklid 5 ja 6, kuid on esitatud süstemaatilisemalt, on teatud aspektides selgemad ja täidavad mõne lünga.

Artiklis 11 sätestatakse kohustused kõrvaldada mittevastavused ja korraldada muul sobival viisil pakettreisi jätkumine, kui olulist osa teenustest ei saa osutada lepingus ette nähtud viisil. Täpsustatakse, et viimati nimetatud kohustus kehtib ka siis, kui reisija tagasipöördumine lähtekohta ei ole korraldatud ette nähtud viisil. Kui aga reisija õigeaegset tagasipöördumist ei ole võimalik tagada vältimatute ja erakorraliste asjaolude tõttu, piirdub korraldaja kohustus kanda sihtkohta jäämise kulud 100 euroga öö kohta ja kolme ööga reisija kohta, nagu on ette nähtud määruse (EÜ) nr 261/2004 muudatusettepanekus.

Artiklis 12 sätestatakse hinnaalandused seoses mittevastavustega ja juhuks, kui asendusteenused tingivad madalama kvaliteediga paketi, ning samuti kahjuhüvitised. Lõikes 2 täpsustatakse kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega Simone Leitneri kohtuasjas C-168/00, et hüvitada tuleb ka mittemateriaalne kahju. Lõikes 4 reguleeritakse seoseid muudest õigusaktidest tulenevate hüvitistega.

Kuna paljude reisijate jaoks on esimene kontaktpunkt vahendaja, kelle kaudu nad pakettreisi broneerisid, sätestatakse artiklis 13, et reisijad võivad saata sõnumeid, kaebusi või nõudeid ka vahendajale, kuivõrd selliste teadete kättesaamine on oluline võimalike ajapiirangute või aegumistähtaegade seisukohast.

Artikliga 14 kohustatakse korraldajaid aitama hätta sattunud reisijaid.

4.5. Kaitse maksejõuetuse korral (artiklid 15 ja 16)

Direktiiviga 90/314/EMÜ pandi „korraldajale ja/või vahendajale” üldine kohustus tagada kaitse maksejõuetuse korral, et kindlustada nende ettevõtjate maksejõuetuse korral reisijate kodumaale toimetamine ja ettemakstud raha tagasimaksmine. Kuna liikmesriigid on valinud erinevad õiguslikud lahendused, on sellega sageli kaasnenud korraldajatele ja vahendajatele kahekordsed kulud. Vastavalt käesoleva ettepaneku artiklile 15 kehtib kõnealune kohustus vaid nende pakettreiside korraldajate ja vahendajate suhtes, kes hõlbustavad toetatud reisikorraldusteenuste ostmist. Ühtlasi kehtestatakse artiklis täpsemad kriteeriumid kohustusliku kaitse tõhususele ja ulatusele.

Piiriüleste tehingute lihtsustamiseks nähakse artikli 16 lõikega 1 otseselt ette kohustus tunnustada vastastikku maksejõuetuse korral ette nähtud kaitset, mis on tagatud vastavalt korraldaja / asjaomase vahendaja asukohaliikmesriigi õigusnormidele. Halduskoostöö tagamiseks kohustatakse artikliga 16 liikmesriike määrama keskse kontaktpunkti.

4.6. Toetatud reisikorraldusteenustega kaasnevad teavitamisnõuded (artikkel 17)

Õiguskindluse ja läbipaistvuse tagamiseks kohustub toetatud reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustav vahendaja reisijale selgelt ja nähtavalt kinnitama, et iga teenuseostuja vastutab ainuisikuliselt oma teenuse korrektse lepingujärgse osutamise eest ja reisija ei saa kasutada ühtegi käesoleva direktiivi alusel pakettreisiga reisijale tagatud õigust peale õiguse ettemaksete tagasimaksmisele ja kodumaale toimetamisele juhul, kui vahendaja ise või mõni teenuseosutaja muutub maksejõuetuks.

4.7. Üldsätted (artiklid 18–26)

Artikkel 18 sisaldab eraldi eeskirju pakettreiside kohta, mille korraldaja asub väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda.

Artikliga 19 pannakse pakettreise ja toetatud reisikorraldusteenuseid broneerivatele vahendajatele vastutus broneerimisvigade eest.

Artiklis 20 selgitatakse, et direktiiv ei piira korraldaja õigust kolmandatelt isikutelt hüvitist taotleda.

Artiklis 21 kinnitatakse direktiivi imperatiivsust.

Jõustamist käsitlev artikkel 22 on tarbijaõigustiku standardsäte.

Artikkel 23 on standardsäte direktiivi üle võtvate riiklike sätete rikkumise korral ette nähtud sanktsioonide kohta. Sarnaseid sätteid võib leida tarbija õigusi käsitlevast direktiivist (2011/83/EL) ja ebaausaid kaubandustavasid käsitlevast direktiivist (2005/29/EÜ).

Artiklis 24 kohustatakse komisjoni Euroopa Parlamendile ja nõukogule direktiivi kohaldamise kohta aruannet esitama.

Artikli 25 lõikega 2 muudetakse tarbija õigusi käsitlevat direktiivi 2011/83 nii, et see direktiiv oleks täielikult kohaldatav toetatud reisikorraldusteenuste suhtes ning et teatavad üldised tarbija õigused oleksid kohaldatavad ka pakettreiside suhtes.

4.8. Lõppsätted (artiklid 27-29)

Artikliga 26 tunnistatakse kehtetuks direktiiv 90/314/EMÜ. Artikkel 27 on standardsäte ülevõtmise kohta ning sellega kehtestatakse ülevõtmisele 18-kuuline tähtaeg. Artiklid 28 ja 29 on standardsätted.

5. MÕJU EELARVELE

Ettepaneku mõju eelarvele on väga piiratud. Ainuke kulu on seotud aruande koostamisega direktiivi kohaldamise kohta, mis hõlmab välistöövõtja ettevalmistustööd ehk ligikaudu 0,2 miljonit eurot põhiõiguste ja kodakondsuse programmist ning umbes 0,184 miljonit eurot halduskulusid ettepaneku vastuvõtmisele järgneva seitsme aasta jooksul. Need kulud rahastatakse vahendite sisemisest ümberpaigutamisest ega too kaasa vahendite suurendamist.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

pakettreiside ja toetatud reisikorraldusteenuste kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2011/83/EL ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/314/EMÜ

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹³,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust¹⁴,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu 13. juuni 1990. aasta direktiivis 90/314/EMÜ reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide kohta¹⁵ sätestatakse mitu olulist tarbija õigust seoses pakettreisidega, eriti seoses teavitamisnõuetega, ettevõtjate vastutusega pakettreisi teenuste osutamisel ja kaitsega korraldaja või vahendaja maksejõuetuse korral. Kuid õigusraamistikku on vaja kohandada turu suundumuste järgi, et teha see siseturu jaoks sobivamaks, kõrvaldada mitmetimõistetavused ja kaotada seadusandlikud lüngad.
- (2) Turismil on oluline roll liidu majanduses ja pakettreisid moodustavad arvestatava osa sellest turust. Alates direktiivi 90/314/EMÜ vastuvõtmist on reisiturul toimunud olulisi muutusi. Tavapärase turustusahelate kõrval on internetist saanud üha tähtsam vahend reisiteenuste pakkumiseks. Reisiteenuseid ei kombineerita üksnes traditsiooniliste valmis pakettreisidena, vaid neid kombineeritakse sageli reisija soovil. Paljud sellised reisitooted jäävad kas õiguslikult eikellegimaale või ei ole direktiiviga 90/314/EMÜ selgelt hõlmatud. Käesoleva direktiivi eesmärk viia kaitse ulatus vastavusse kõneluste arengusuundumustega, parandada läbipaistvust ning suurendada reisijate ja ettevõtjate õiguskindlust.
- (3) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 169 on sätestatud, et liit aitab tagada kõrgetasemelist tarbijakaitset meetmetega, mis on võetud ELi toimimise lepingu artikli 114 põhjal.
- (4) Direktiiviga 90/314/EMÜ on antud liikmesriikidele direktiivi ülevõtmisel lai kaalutusõigus, mistõttu esineb olulisi lahknevusi liikmesriikide siseriiklike

¹³ ELT C, lk .

¹⁴ ELT C, lk .

¹⁵ EÜT L 158, 23.6.1990, lk 59.

õigusaktide vahel. Õiguslik killustatus tekitab turuosalistele suuremaid kulusid ja tõkkeid neile, kes soovivad tegutseda piiriülevalt, piirates nii tarbijate valikuvõimalusi.

- (5) Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 26 lõikega 2 hõlmab siseturg sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse kaupade ja teenuste vaba liikumine ning asutamisõigus. Pakettreisilepingute ja toetatud reisikorraldusteenuste teatud aspektide ühtlustamine on vajalik tõelise tarbijate siseturu loomiseks kõnealuses valdkonnas, õige tasakaalu saavutamiseks kõrgetasemelise tarbijakaitse ja ettevõtjate konkurentsivõime vahel.
- (6) Pakettreiside turu piiriülest potentsiaali liidus ei kasutata praegu täielikult ära. Eri liikmesriikide reisijaid kaitsvates eeskirjades esinevad erinevused on ühe liikmesriigi reisijate jaoks takistus pakettreiside ja toetatud reisikorraldusteenuste ostmisel teisest liikmesriigist ning need takistavad samamoodi ühe liikmesriigi korraldajatel ja vahendajatel müüa sellised tooteid teises liikmesriigis. Selleks et tarbijad ja ettevõtjad saaksid siseturust maksimaalset kasu ja samal ajal oleks tagatud kõrgetasemeline tarbijakaitse kogu liidus, on veelgi rohkem vaja ühtlustada liikmesriikide õigusakte, mis on seotud pakettreiside ja toetatud reisikorraldusteenustega.
- (7) Enamik pakettreise ostvatest tarbijatest on tarbijad liidu tarbijaõigustiku tähenduses. Samal ajal ei ole alati lihtne teha vahet tarbijatel ja väikeettevõtete või elukutsete esindajatel, kes broneerivad oma töö või elukutsega seotud reise samade broneerimiskanalite kaudu kui tarbijad. Sageli vajavad sellised reisijad samal tasemel kaitset. Teiselt poolt korraldavad suuremad ettevõtjad või organisatsioonid oma töötajate reisi sageli ärireiside korraldamisele spetsialiseerunud ettevõtjatega sõlmitud raamlepingute alusel. Viimati nimetatud reisikorraldusteenuste liik ei vaja tarbijatele kavandatud kaitse taset. Seega peaks käesolevat direktiivi kohaldama ärireisijate suhtes ainult siis, kui nad ei korralda oma reise raamlepingute alusel. Et vältida tarbija mõiste määratluse segiajamist selle määratlusega teistes tarbijakaitset käsitlevates direktiivides, tuleks käesoleva direktiivi alusel kaitstavatele isikutele viidata kui reisijatele.
- (8) Kuna reisiteenuseid on võimalik kokku panna paljudel erinevatel viisidel, on asjakohane käsitada pakettreisidena reisiteenuste kõiki kombinatsioone, millele on omased tunnused, mida tavaliselt seostatakse pakettreisidega, eriti eraldi reisiteenuste kogumist ühte reisitootesse, mille pakkumise eest võtab korraldaja vastutuse. Kooskõlas Euroopa Kohtu kohtupraktikaga¹⁶ ei tohiks olla vahet, kas reisiteenuseid kombineeritakse enne lepingu sõlmimist reisijaga või reisija palvel või tema tehtud valiku alusel. Samasuguseid põhimõtteid tuleks kohaldada, olenemata sellest, kas reis broneeritakse oma bürood omava või interneti teel tegutseva reisikorraldaja kaudu.
- (9) Läbipaistvuse huvides tuleks pakettreise eristada toetatud reisikorraldusteenustest, mille korral interneti teel tegutsevad või oma bürood omavad reisikorraldajad aitavad reisiteenuseid kombineerivaid reisijaid lepingute sõlmisel eri reisiteenuste osutajatega, sealhulgas ühendatud broneerimistoimingute kaudu, millel selliseid tunnused ei ole ja mille suhtes ei oleks asjakohane kohaldada kõiki pakettreiside suhtes kehtivaid kohustusi.
- (10) Turu arengusuundumusi arvestades on asjakohane määratleda veelgi täpsemalt pakettreise alternatiivsete objektiiivsete kriteeriumide alusel, mis on eelkõige seotud viisiga, kuidas reisiteenuseid esitatakse või ostetakse ja või mille korral reisijatel võib olla õigustatud ootus kaitsele käesoleva direktiivi alusel. Nii on see näiteks juhul, kui

¹⁶ Vt otsus kohtuasjas C-400/00 *Club Tour, Viagens ja Turismo SA vs Alberto Carlos Lobo Gonçaves Garrido ja Club Med Viagens Ld*, EKL 2002, lk I-04051.

sama broneerimistoiminguga ostetakse ühest müügikohast samaks reisiks või puhkuseks eri reisiteenuseid või kui selliseid teenuseid pakutakse või nende eest võetakse tasu ühtse või koguhinna alusel. Arvesse tuleks võtta seda, et reisiteenuseid hangitakse sama broneerimistoimingu raames kui siis, kui need valitakse enne reisija antud nõusolekut maksmise kohta.

- (11) Samal ajal tuleks toetatud reisikorraldusteenuseid eristada reisiteenustest, mille reisijad broneerivad ise, sageli eri ajal ning seda isegi juhul, kui neid kasutatakse samaks reisiks või puhkuseks. Internetikeskkonnas pakutavaid toetatud reisikorraldusteenuseid tuleks samuti eristada linkidest, millega reisijaid üldsõnaliselt teavitatakse lihtsalt täiendavatest reisiteenustest, näiteks kui hotell või ürituse korraldaja lisab oma veebisaidile kõikide ettevõtjate loetelu, kes pakuvad transporditeenuseid tema asukohta, sõltumata mis tahes broneerimisest, või kui veebisaitidel reklaami avaldamiseks kasutatakse küpsiseid või metaandmeid.
- (12) Eraldi lennureisi ostmine ühe reisitootena ei kujuta endast pakettreisi ega toetatud reisikorraldusteenust.
- (13) Tuleks kehtestada konkreetsed eeskirjad nii oma bürood omavate vahendajate suhtes, kes aitavad oma müügikohta külastavatel või sellega ühendust võtvatel reisijatel sõlmida eraldi lepinguid üksikute teenuseosutajatega, kui ka interneti teel tegutsevate vahendajate suhtes, kes seotud internetipõhiste broneerimistoimingutega hõlbustavad sihipäraselt täiendavate reisiteenuste hankimist teiselt ettevõtjalt hiljemalt esimese teenuse broneeringu kinnitamise ajal. Neid eeskirju kohaldataks näiteks siis, kui koos esimese reisiteenuse, näiteks lennu- või rongireisi broneeringu kinnitamisega kutsutakse tarbijat tellima täiendavat valitud reisi sihtkohas pakutavat teenust, näiteks majutust hotellis, lingiga teise teenuseosutaja või -vahendaja broneerimissaidile. Kõnealused korraldusteenused ei kujuta endast pakettreise käesoleva direktiivi tähenduses, kuna ei teki kahtlust selles, et üks korraldaja on võtnud reisiteenuse eest vastutuse; siiski kujutavad sellised toetatud reisikorraldusteenused endast alternatiivset ärimudelit, mis sageli konkureerib tihedalt pakettreisidega.
- (14) Õiglase konkurentsi tagamiseks ja tarbijate kaitsmiseks peaks kohustus pakkuda piisavalt tõendeid selle kohta, et maksejõuetuse korral on tagatud ettemaksete tagasimaksmine ja kodumaale toimetamine, kehtima ka toetatud reisikorraldusteenuste suhtes.
- (15) Reisijatele suurema selguse pakkumiseks ja neile teadlike valikute tegemise võimaldamiseks pakutavate erinevate reisikorraldusteenuste liikide kohta on asjakohane nõuda ettevõtjalt reisikorraldusteenuse iseloomu täpsustamist ja reisijate teavitamist nende õigustest. Ettevõtja kinnitus turustatava toote õigusliku iseloomu kohta peaks vastama sellise toote tegelikule õiguslikule iseloomule. Kui ettevõtjad ei esita reisijatele täpset teavet, peaks sekkuma õiguskaitseasutused.
- (16) Pakettreisina või toetatud reisikorraldusteenusena tuleks käsitada ainult eri reisiteenuste kombinatsiooni, nagu majutus, reisijate bussi-, raudtee-, vee- või õhuvõõdu ning autoüür. Majutust elukoha tagamiseks, sealhulgas pikaajalisteks keelekursusteks, ei tuleks käesoleva direktiivi tähenduses käsitada majutusena.
- (17) Muud turismiteenused, nagu piletid kontsertidele, spordivõistlustele, ekskursioonidele või lõbustusparkidesse, on teenused, mis võivad reisijateveo, majutuse ja/või autoüüriga kombineerituna olla pakettreisid või toetatud reisikorraldusteenused. Ent sellised pakettreisid peaks kuuluma direktiivi reguleerimisalasse ainult siis, kui asjaomane turismiteenus moodustab pakettreisi olulise osa. Üldjuhul tuleks

turismiteenust käsitleda pakettreisi olulise osana, kui see moodustab rohkem kui 20 % koguhinnast või on muul viisil reisi või puhkuse oluline tunnus. Lisateenuseid, nagu reisikindlustus, pagasivedu, toitlustamine ja koristamine, mida osutatakse majutuse osana, ei peaks käsitatama iseseisvate turismiteenustena.

- (18) Samuti tuleks täpsustada seda, et lepingud, mille alusel ettevõtja annab reisijale pärast lepingu sõlmimist õiguse valida teenust reisiteenuste eri liikide valiku seast, näiteks pakettreisi kinkimise korral, peaks moodustama pakettreisi. Peale selle tuleks reisiteenuste kombinatsiooni käsitada pakettreisina juhul, kui reisija nime või muid broneerimistehingu lõpuleviimiseks vajalikke andmeid edastatakse ettevõtjate vahel hiljemalt esimese teenuse broneeringu kinnitamise ajal. Broneerimistehingu lõpuleviimiseks vajalikud muud andmed hõlmavad krediitkaardi andmeid või muid makse tegemiseks vajalikke andmeid. Teisest küljest ei tohiks vaid selliste andmete nagu reisi sihtkoht ja reisi aeg edastamist pidada piisavaks.
- (19) Kuna lühiajaliste reiside korral on reisijaid vähem vaja kaitsta ja selleks, et hoiduda ettevõtjate asjatust koormamisest, tuleks käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja jätta vähem kui 24 tundi kestvad reised, mis ei sisalda majutust, ning ajuti korraldatavad pakettreisid.
- (20) Pakettreisi peamine tunnus on see, et vähemalt üks ettevõtja vastutab korraldajana pakettreisi kui terviku nõuetekohase teenuste osutamise eest. Seega peaks ettevõtja, üldjuhul oma bürood omav või interneti teel tegutsev reisikorraldaja, saama tegutseda üksnes vahendajana ning mitte vastutama nagu korraldaja ainult sellisel juhul, kui pakettreisi korraldaja on teine ettevõtja. See, kas ettevõtja tegutseb kõnealuse pakettreisi korraldajana, peaks sõltuma tema kaasatusest pakettreisi väljatöötamisse, nagu on määratletud käesoleva direktiiviga, ja mitte nimetusest, mille all ta tegutseb. Kui kaks või enam ettevõtjat vastavad kriteeriumile, mis muudab reisiteenuste kombineerimise pakettreisiks ja kui asjaomased ettevõtjad ei ole teatanud reisijale, kes neist on pakettreisi korraldaja, tuleks kõiki asjaomaseid ettevõtjaid korraldajaks pidada.
- (21) Pakettreiside puhul peaksid vahendajad vastutama lepingueelse teabe esitamise eest koos korraldajaga. Samas tuleks täpsustada, et nad vastutavad broneerimisvigade eest. Suhtlemise hõlbustamiseks, eriti piirülest juhtumite korral, peaks reisijatel olema võimalik võtta korraldajaga ühendust ka selle vahendaja kaudu, kelle käest nad pakettreisi ostsid.
- (22) Reisija peaks enne pakettreisi ostmist saada kogu vajaliku teabe, olenemata sellest, kas seda müüakse kaugsidevahendite kaudu, letimüügis või muude turustusviiside teel. Niisugust teavet esitades peaks ettevõtja arvestama selliste reisijate erivajadusi, kes on vanuse või füüsilise puude tõttu eriti haavatavad ja kelle puhul ettevõtja oleks mõistlikult pidanud haavatavust märkama.
- (23) Oluline teave, näiteks reisiteenuste põhitunnused või hindu käsitlev teave, mis avaldatakse reklaamides, korraldaja veebisaidil või reklaamtrükistes lepingueelse teabe osana, peaks olema siduv, kui korraldaja ei jäta endale õigust neid elemente muuta ja reisijat ei teavitata sellistest muudatustest selgelt ja nähtavalt enne lepingu sõlmimist. Kuid arvestades uusi sidepidamistehnoloogiad, ei ole enam vaja kehtestada konkreetseid eeskirju reklaamtrükiste suhtes, aga samas on asjakohane tagada, et teatud juhtudel teavitaksid pooled teineteist lepingu täitmist mõjutavatest muudatustest püsival andmekandjal, et seda oleks võimalik edaspidi kasutada. Kui mõlemad lepingupooled on selleks sõnaselge nõusoleku andnud, peaks olema alati võimalik sellist teavet muuta.

- (24) Käesolevas direktiivis sätestatud teavitamisnõuete loetelu on täielik, kuid see ei piira liidu muudes õigusaktides sisalduvaid teavitamisnõudeid, kui need on kohaldatavad¹⁷.
- (25) Arvestades pakettreisilepingute erijooni, tuleks kehtestada poolte õigused ja kohustused enne pakettreisi ja pärast selle algust, eriti juhul, kui pakettreis ei toimu nõuetekohaselt või kui muutuvad konkreetset asjaolud.
- (26) Kuna pakettreisid ostetakse sageli palju aega enne nende toimumist, võivad ilmned ettenägematud asjaolud. Seega peaks reisijal olema õigus anda pakettreis teatud tingimuste alusel üle teisele reisijale. Sellisel juhul tuleks korraldajale hüvitada tema kulud, näiteks kui alltöövõtja nõuab tasu reisija nime muutmise eest või transpordipileti tühistamise ja uue väljastamise eest. Reisijatel peaks samuti olema võimalik tühistada leping igal ajal enne pakettreisi algust, tasudes selle eest vastavat hüvitist, ning õigus lõpetada leping hüvitist maksmata, kui pakettreisi mõjutavad olulisel määral vältimatud ja erakorralised asjaolud, nagu sõjategevus või looduskatastroof. Eelkõige tuleks vältimatuteks ja erakorralisteks asjaoludeks pidada seda, kui usaldusväärsed ja üldsusele kättesaadavad teadaanded, näiteks liikmesriikide ametiasutuste välja antud teadaanded ei soovita sihtkohta reisida.
- (27) Eriolukordades peaks ka korraldajal olema õigus lõpetada leping enne pakettreisi algust hüvitist maksmata, näiteks kui minimaalset osalejate arvu ei saada täis või kui selline võimalus on lepingus ette nähtud.
- (28) Teatud juhtudel peaks korraldajatel olema lubatud muuta pakettreisilepingut ühepoolselt. Reisijatel peaks siiski olema õigus leping lõpetada, kui kavandatud muudatused muudavad olulisel määral reisiteenuse mis tahes põhitunnust. Hinnatõus võiks olla lubatud ainult siis, kui muutuvad reisijateveoks kasutatava kütuse hind, kolmanda isiku kehtestatud maksud või tasud, mis ei ole otseselt seotud sisalduva reisiteenuse osutamisega, või pakettreisi mõjutavad vahetuskursid, ning juhul, kui lepingus on sõnaselgelt ette nähtud hinna tõstmise või alandamise võimalus. Hinnatõusu tuleks piirata 10 %-ga pakettreisi hinnast.
- (29) Asjakohane on sätestada konkreetset eeskirjad õiguskaitsevahendite kohta seoses pakettreisi teenuste mittevastavusega. Reisijal peaks olema õigus probleemide lahendamisele ja kui olulist osa lepingujärgsetest teenustest ei ole võimalik osutada, peaks reisijale pakkuma alternatiivseid võimalusi. Samuti peaks reisijal olema õigus hinna alandamisele ja/või kahjude hüvitamisele. Hüvitis peaks katma ka igasuguse mittemateriaalse kahju, eriti rikutud puhkuse korral, ja põhjendatud juhtudel kulud, mida reisija kandis probleemi ise lahendades.
- (30) Järjekindluse tagamiseks on asjakohane viia käesoleva direktiivi sätted vastavusse reisiteenuseid hõlmavate rahvusvaheliste konventsioonidega ning liidu õigusaktidega reisija õiguste kohta. Kui korraldaja vastutab pakettreisilepinguga hõlmatud teenuste osutamata jätmise või mittenõuetekohase osutamise eest, peaks korraldajal olema võimalik tugineda teenusepakujate vastutuse piiramisele, mis on sätestatud sellistes rahvusvahelistes konventsioonides nagu rahvusvahelise õhuveo nõuete ühtlustamise 1999. aasta Montreali konventsioon¹⁸, rahvusvahelise raudteeveo 1980. aasta

¹⁷ Vt näiteks direktiivid 2000/31/EÜ ja 2006/123/EÜ ning samuti määrused (EÜ) nr 1107/2006, (EÜ) nr 1008/2008, (EÜ) nr 1371/2007, (EL) nr 181/2011, (EL) nr 1177/2010 ja (EÜ) nr 2111/2005.

¹⁸ 2001/539/EÜ, nõukogu otsus, 5. aprill 2001 rahvusvahelise õhuveo nõuete ühtlustamise konventsiooni (Montreali konventsioon) sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse poolt (Montreali konventsioon) (EÜT L 194, 18.7.2001, lk 38).

konventsioon (COTIF)¹⁹ ning reisijate ja nende pagasi mereveo 1974. aasta Ateena konventsioon²⁰. Kui vältimatute ja erakorraliste asjaolude tõttu ei ole võimalik tagada reisija naasmist lähtekohta, tuleks korraldaja kohustus korraldada reisija pikendatud viibimine sihtkohas viia vastavusse komisjoni ettepanekuga²¹, mille eesmärk on muuta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta määrust (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta²².

- (31) Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada reisijate õigusi esitada nõudeid nii käesoleva direktiivi kui ka muude asjakohaste ELi teiste õigusaktide alusel ja seega jääb reisijatele võimalus esitada nõudeid korraldajate, vedajate või mis tahes muude vastutavate poolte vastu või vajaduse korral mitme poole vastu. Täpsustada tuleks seda, et nad ei tohi koondada õigusi eri õiguslikel alustel, kui sellised õigused kaitsevad sama huvi või neil on sama eesmärk. Korraldaja vastutust ei piira õigus nõuda heastamist kolmandatelt isikutelt, sealhulgas teenuseosutajatelt.
- (32) Kui reisija satub reisi või puhkuse ajal raskustesse, peaks korraldaja olema kohustatud andma kiiret abi. Selline abi peaks üldjuhul sisaldama vajaduse korral teabe andmist selliste aspektide kohta nagu tervishoiuteenused, kohalikud ametiasutused ja konsulaarabi, aga ka praktilist abi, näiteks kaugsuhtluse ja reisi alternatiivse korraldamisega seoses.
- (33) Komisjon avaldas oma teatises reisijate kaitse kohta lennuettevõtja maksejõutuse korral rea meetmeid asjaomaste reisijate kaitse tõhustamiseks lennuettevõtja maksejõuetuse korral, sealhulgas määruste (EÜ) nr 1008/2008 (ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta)²³ ja (EÜ) nr 261/2004 (lennureisijate õiguste kohta)²⁴ paremaks jõustamiseks ja tööstusharu sidusrühmade kaasamiseks, mille võtmata jätmise korral tuleks kaaluda seadusandlikku meetet. Kõnealuses teatises käsitletakse üksiku teenuse ostmist, milleks on lennureisiteenused, ja seega ei piira see kehtivaid pakettreisieeskirju ega takista seadusandjal näha ette kaitse maksejõuetuse korral ka muude tänapäevaste reisiteenuste kombinatsioonide ostjatele.
- (34) Liikmesriigid peaksid tagama, et pakettreise või toetatud reisikorraldusteenuseid ostvad reisijad on täielikult kaitstud korraldaja, toetatud reisikorraldusteenuse ostmist hõlbustanud vahendaja või mis tahes teenusepakkuja maksejõuetuse eest. Seega peaks liikmesriigid, kus korraldajad või toetatud reisikorraldusteenuse ostmist hõlbustavad vahendajad on asutatud, tagama, et selliseid reisiteenuste kombinatsioone pakkuvad ettevõtjad annavad tagatise kõikide reisijate tehtud maksete tagasimaksmiseks ja reisijate kodumaale toimetamiseks maksejõuetuse korral. Säilitades kaalutusõiguse selle suhtes, kuidas tagatakse kaitse maksejõuetuse korral, peaksid liikmesriigid siiski

¹⁹ 2013/103/EL: nõukogu otsus, 16. juuni 2011, Euroopa Liidu ja Rahvusvaheliste Raudteevadude Valitsustevahelise Organisatsiooni vahelise lepingu (Euroopa Liidu ühinemise kohta rahvusvahelise raudteeveo konventsiooniga (COTIF) allakirjutamise ja sõlmimise kohta (ELT L 51, 23.2.2013, lk 1).

²⁰ 2012/22/EL: nõukogu otsus, 12. detsember 2011, milles käsitletakse Euroopa Liidu ühinemist reisijate ja nende pagasi mereveo 1974. aasta Ateena konventsiooni 2002. aasta protokolliga, välja arvatud selle artiklitega 10 ja 11 (ELT L 8, 12.1.2012, lk 1).

²¹ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta, ning määrust (EÜ) nr 2027/97 lennuettevõtja vastutuse kohta reisijate ja nende pagasi õhuveol – COM/2013/130 final.

²² ELT L 46, 17.2.2004, lk 1

²³ COM(2013) 129, 18.3.2013.

²⁴ ELT L 293, 31.10.2008, lk 3.

kindlustama, et nende riiklikud süsteemid kaitse tagamiseks maksejõuetuse korral on tõhusad ning garanteerivad kiire kodumaale toimetamise ja raha tagasimaksmise kõikidele reisijatele, keda maksejõuetus mõjutab. Ettenähtud kaitse maksejõuetuse korral peaks võtma arvesse korraldaja, asjaomase vahendaja või teenuseosutaja tegevuse tegelikku finantsrisiki, sealhulgas reisiteenuste kombinatsiooni liike, mida nad müüvad, prognoositavaid hooajalisi kõikumisi ja ettemaksete määra ning nende tagamise viisi. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiviga 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul²⁵ ei tohi selliste juhtumite puhul, kus kaitset maksejõuetuse korral võib anda garantii või kindlustuspoliisi vormis, kõnealune tagatis piirduda tõenditega, mille väljastavad konkreetsetes liikmesriigis asutatud finantsasutused.

- (35) Teenuste vaba liikumise hõlbustamiseks peaksid liikmesriigid olema kohustatud tunnustama kaitset maksejõuetuse korral asutamiskohaks oleva liikmesriigi õiguse alusel. Halduskoostöö ja järelevalve hõlbustamiseks eri liikmesriikides tegutsevate ettevõtjatega seoses kaitse küsimuses maksejõuetuse korral peaksid liikmesriigid olema kohustatud määrama kesksed kontaktpunktid.
- (36) Toetatud reisikorraldusteenuste puhul kehtivad asjaomaste lepingute puhul lisaks kohustusele pakkuda kaitset maksejõuetuse korral ja teavitada reisijaid individuaalsete teenusepakkujate ainuvastutusest lepingu täitmisel ka liidu üldised tarbijakaitseeskirjad ja liidu valdkondlikud õigusaktid.
- (37) Reisijate kaitse on asjakohane olukordades, kus vahendaja korraldab pakettreise või toetatud reisikorraldusteenuste broneerimise ja teeb broneerimisel vigu.
- (38) Samuti on asjakohane kinnitada, et reisijad ei tohi loobuda käesolevast direktiivist tulenevatest õigustest ja korraldajad või toetatud reisikorraldusteenuseid vahendavad ettevõtjad ei tohi jätta oma kohustusi täitmata, väites, et nad tegutsevad ainult teenusepakkujana, vahendajana või mis tahes muus pädevuses.
- (39) Liikmesriigid peaksid kehtestama karistused käesoleva direktiivi ülevõtmise riiklike sätete rikkumise eest ja tagama nende kohaldamise. Karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (40) Käesoleva direktiivi vastuvõtmisega kaasneb vajadus kohandada teatavaid tarbijakaitsealaseid õigusakte. Arvestades seda, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiivi 2011/83/EL tarbija õiguste kohta²⁶ ei kohaldata selle praegusel kujul lepingute suhtes, mida hõlmab direktiiv 90/314/EMÜ, on vaja direktiivi 2011/83/EL muuta nii, et seda kohaldatakse toetatud reisikorraldusteenuste suhtes ja direktiivis sätestatud tarbijate teatud õigusi kohaldatakse ka pakettreiside suhtes.
- (41) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määruse (EÜ) nr 593/2008 (lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma I))²⁷ kohaldamist ega siseriikliku võlaõigusseaduse kohaldamist aspektides, mida sellega ei reguleerita. Kuna direktiivi eesmärk on aidata kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele ja kõrgetasemelise tarbijakaitse tagamisele, ei saa liikmesriigid selle eesmärgi täita ja neid on parem saavutada liidu tasandil. Seega võib liit kehtestada meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Selles artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte

²⁵ ELT L 376, 27.12.2006, lk 36.

²⁶ ELT L 304, 22.11.2011, lk 64.

²⁷ ELT L 177, 4.7.2008, lk 6.

kohaselt ei ületa käesolev direktiiv piire, mis on vajalikud selle eesmärkide saavutamiseks.

- (42) Käesolev direktiiv järgib põhiõigusi ja võtab arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Eriti järgitakse ettepanekus harta artiklis 16 sätestatud ettevõtlusvabadust, tagades samal ajal tarbijakaitse kõrge taseme liidus kooskõlas harta artikliga 38.
- (43) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta on liikmesriigid võtnud kohustuse lisada põhjendatud juhtudel oma ülevõtmismeetmete teatisele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse suhet direktiivi osade ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul peab seadusandja selliste dokumentide ülevõtmist põhjendatuks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I peatükk

Reguleerimise, -ala ja mõisted

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesolev direktiiv aitab kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele ja kõrgetasemelise tarbijakaitse saavutamisele, ühtlustades liikmesriikide õigus- ja haldusnormide teatud aspekte seoses reisijate ja ettevõtjate vahel sõlmitud pakettreiside ja toetatud reisikorraldusteenuste lepingutega.

Artikkel 2

Reguleerimisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse pakettreiside suhtes, mida ettevõtjad pakuvad müügiks või on müünud reisijatele, v.a artikli 17 kohaselt, ja toetatud reisikorraldusteenuste suhtes, välja arvatud artiklite 4–14, artikli 18 ja artikli 21 lõike 1 kohaselt.
2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata järgmise suhtes:
 - (a) pakettreisid ja toetatud reisikorraldusteenused, mis hõlmavad lühemat perioodi kui 24 tundi, v.a juhul, kui need sisaldavad öist majutust;
 - (b) finantsteenuseid hõlmavad lisalepingud;
 - (c) pakettreisid ja toetatud reisikorraldusteenused, mis on ostetud reisija tööandja ja ärireiside korraldamisele spetsialiseerunud ettevõtja vahel sõlmitud raamlepingu alusel;
 - (d) pakettreisid, mille korral ei ole kombineeritud rohkem kui üht artikli 3 lõike 1 punktis a, b või c viidatud reisiteenust artikli 3 lõike 1 punktis d viidatud reisiteenusega juhul, kui see teenus ei moodusta pakettreisi olulist osa; või
 - (e) ühe reisiteenuse individuaalsed lepingud.

Artikkel 3
Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „reisisiteenus” –
 - (a) reisisijate vedu;
 - (b) majutus muul otstarbel kui elukohta tagamine;
 - (c) autoüür või
 - (d) muu turismiteenus, mis ei ole seotud reisisijateveo, majutuse või autoüüri
- (2) „pakettreis” – vähemalt kahe eri reisisiteenuse kombinatsioon samaks reisiks või puhkuseks juhul, kui
 - (a) kõnealused teenused paneb kokku üks ettevõtja, sealhulgas reisisija soovil või valikul enne lepingu sõlmimist kõikide teenuste kohta; või
 - (b) või kui olenemata eraldi lepingute sõlmimisest individuaalsete reisisiteenuse pakkujatega
 - i) ostetakse selliseid teenuseid ühest müügikohast sama broneerimise käigus;
 - ii) pakutakse või müüakse selliseid teenuseid ühtse või koguhinnaga;
 - iii) reklaamitakse või müüakse selliseid teenuseid „pakettreisi” või sarnase mõiste all;
 - iv) kombineeritakse sellised teenused pärast lepingu sõlmimist, mille alusel annab ettevõtja reisisijale õiguse valida teenused reisisiteenuste eri liikide seast;
 - v) ostetakse sellised teenused eraldi ettevõtjatelt seotud internetipõhiste broneerimistoimingute kaudu juhul, kui reisisija nimi või broneeringu lõpuleviimiseks vajalikud muud andmed edastatakse ettevõtjate vahel hiljemalt esimese teenuse broneeringu kinnitamise ajal,
- (3) „pakettreisi leping” – leping pakettreisi kui terviku kohta või kui pakettreisi pakutakse eri lepingute alusel, siis kõik lepingud, mis käsitlevad pakettreisi sisalduvaid teenuseid;
- (4) „pakettreisi algus” – pakettreisi teenuste pakkumise algus;
- (5) „toetatud reisikorraldusteenused” – vähemalt kahe eri reisisiteenuse liigi kombinatsioon samaks reisiks või puhkuseks, mis aga ei ole pakettreis, kui selleks sõlmitakse eraldi lepingud iga ettevõtjaga, juhul kui vahendaja hõlbustab kombineerimist
 - (a) eraldi broneeringute alusel vahendaja müügikoha ühekordsel külastamisel või sellega ühenduse võtmisel; või
 - (b) seotud internetipõhiste broneerimistoimingutega sihipäraselt täiendavate reisisiteenuste hankimisega teiselt ettevõtjalt hiljemalt esimese teenuse broneeringu kinnitamise ajal;
- (6) „reisisija” – iga isik, kes soovib sõlmida käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluva lepingu või kellel on õigus reisida sellise lepingu alusel, sealhulgas

ärireisijad juhul, kui nad ei reisi ärireiside korraldamisele spetsialiseerunud ettevõtjaga sõlmitud raamlepingu alusel;

- (7) „ettevõtja” – iga isik, kes tegutseb oma kutseala, tegevusvaldkonna, oskuste või elukutsega seotud eesmärkidel;
- (8) „korraldaja” – ettevõtja, kes kombineerib ja müüb või pakub müügiks paketteise kas otseselt või kaudselt teise ettevõtja kaudu või koos temaga; kui lõike 2 punktis b osutatud kriteeriumitele vastab rohkem kui üks ettevõtja, käsitatakse kõiki kõnealuseid ettevõtjaid korraldajatena, kui ühte neist ei ole määratud korraldajaks ja reisijat sellest teavitatud;
- (9) „vahendaja” – muu ettevõtja peale korraldaja, kes:
 - (a) müüb või pakub paketteise müügiks või
 - (b) hõlbustab reisiteenuste hankimist, mis on toetatud reisikorraldusteenuste osa, aidates reisijaid reisiteenuste lepingute sõlmisel individuaalsete teenusepakkujatega;
- (10) „püsiv andmekandja” – mis tahes vahend, mis võimaldab reisijal või ettevõtjal säilitada isiklikult talle edastatud teavet selliselt, et seda saaks edaspidi kasutada ajavahemikul, mis on piisav teabe kasutusotstarbe seisukohast ja mis võimaldab säilitatud teavet taasesitada muutmata kujul;
- (11) „vältimatud ja erakorralised asjaolud” – olukord, mida ettevõtja ei saa kontrollida ja mille tagajärge ei oleks saanud vältida isegi siis, kui oleks võetud kõiki mõistlike meetmeid;
- (12) „mittevastavus” – paketteisis sisalduvate reisiteenuste osutamata jätmine ja mittenõuetekohane osutamine.

II peatükk

Teavitamiskohustused ja paketteisilepingu sisu

Artikkel 4 *Lepingueelne teave*

1. Liikmesriigid tagavad, et enne paketteisilepingu või mis tahes vastava pakkumise reisijale siduvaks muutumist on korraldaja ja juhul, kui paketteisi müüakse vahendaja kaudu, siis ka vahendaja kohustatud esitama reisijale järgmise teabe, kui see kehtib paketteisi suhtes:
 - (a) reisiteenuse peamised tunnused:
 - i) reisi sihtkoht/sihtkohad, marsruut ja nendes kohtades viibimise ajad koos kuupäevadega;
 - ii) kasutatav veovahend ning veo iseloomustus ja liik, ärasõidu ning tagasituleku kuupäev, kellaaeg ja koht või kui täpset aega ei ole veel kindlaks määratud, siis ligilähedane lahkumise ja tagasituleku kuupäev, vahepeatuste kestus ja kohad ning transpordiühendused;
 - iii) majutuskohade asukohad, peamised omadused ja turismikategooria;
 - iv) kas paketteis sisaldab toitlustamist ja kui sisaldab, siis toitlustamiskava;

- v) külastused, ekskursioon(id) ja muud teenused, mis sisalduvad pakettreisi kokkulepitud koguhinnas;
 - vi) keel/keeled, milles tegevus toimub ja
 - vii) kas liikumispuudega isikutele on tagatud ligipääs kogu reisi või puhkuse ajal,
- (b) korraldaja ja vajaduse korral vahendaja ärinimi ja geograafiline aadress ning nende telefoninumbrid ja e-posti aadressid;
 - (c) pakettreisi koguhind koos maksudega ja vajaduse korral koos kõigi kohaldatavate lisatasude, lõivude ja muude kuludega või kui selliseid kulusid ei saa mõistlikkuse piires eelnevalt välja arvutada, siis asjaolu, et reisijal tuleks selliseid lisakulusid kanda;
 - (d) maksmise kord ja vajaduse korral tagatissummade või muude rahaliste tagatiste olemasolu ja tingimused, mida reisija peab maksma või esitama;
 - (e) minimaalne reisijate arv, mis on vajalik pakettreisi toimumiseks ja vähemalt 20 päeva pikkune aeg enne pakettreisi algust selle võimalikuks tühistamiseks juhul, kui see arv ei täitu;
 - (f) üldine teave passide ja viisadega seotud nõuete kohta, sealhulgas viisa saamiseks kuluv ligikaudne aeg asjaomase liikmesriigi / asjaomaste liikmesriikide kodanikele ning teave tervisenõuete kohta;
 - (g) kinnitus selle kohta, et toode on pakettreis käesoleva direktiivi tähenduses.
2. Lõikes 1 osutatud teave esitatakse selgelt ja nähtavalt.

Artikkel 5

Lepingueelse teabe siduv iseloom ja lepingu sõlmimine

1. Liikmesriigid tagavad, et korraldaja ei või muuta reisijale artikli 4 punktide a, b, c, d, e ja g alusel esitatud teavet, v.a juhul, kui korraldaja jätab endale õiguse teha teabes muudatusi ja teavitab reisijat kõikidest muudatustest enne lepingu sõlmimist selgelt ja nähtavalt.
2. Kui artikli 4 punktis c osutatud teavet kõigi kohaldatavate lisatasude, lõivude ja muude kulude kohta ei esitata enne lepingu sõlmimist, ei kanna reisija kõnealuseid lisatasusid, lõive ega muid kulusid.
3. Lepingu sõlmisel või kohe pärast seda annab korraldaja reisijale püsival andmekandjal lepingu või selle kinnituse koopia.

Artikkel 6

Pakettreisilepingu sisu ja enne pakettreisi algust esitatavad dokumendid

1. Liikmesriigid tagavad, et pakettreisilepingud on koostatud lihtsas ja arusaadavas keeles ning kui need on kirjalikus vormis, siis loetavad.
2. Leping või selle kinnitus hõlmab kogu artiklis 4 osutatud teavet. Teave hõlmab järgmist lisateavet:
 - (a) reisija erisoovid, millega korraldaja on nõustunud;
 - (b) teave selle kohta, et korraldaja:

- i) vastutab kõikide sisalduvate reisiteenuste nõuetekohase osutamise eest;
 - ii) on kohustatud vastavalt artiklile 14 andma abi, kui reisija satub raskustesse;
 - iii) on kohustatud hankima kaitse maksejõuetuse korral, et reisijatele makstaks tagasi raha ja nad toimetataks kodumaale kooskõlas artikliga 15, ning esitama samuti maksejõuetuse korral kaitset osutava asutuse nime ja selle kontaktandmed koos geograafilise aadressiga,
 - (c) kontaktpunkti andmed, kuhu reisija võib esitada kaebuse mis tahes kohapeal märgatud mittevastavuse kohta;
 - (d) korraldaja kohaliku esindaja või kontaktpunkti nimi, geograafiline aadress, telefoninumber ja e-posti aadress, kelle poole raskustesse sattunud reisija võib abi saamiseks pöörduda, või kui sellist esindajat või kontaktpunkti ei ole, siis hädaabitelefoni number või muu korraldajaga ühenduse saamise viis;
 - (e) teave selle kohta, et reisija võib lõpetada lepingu enne pakettreisi algust igal ajal, makstes nõuetekohast hüvitist või mõistlikku standardset lepingu lõpetamise tasu, kui sellised tasud on määratletud artikli 10 lõikes 1;
 - (f) kui alaealised reisivad majutust sisaldava pakettreisiga, siis teave selle kohta, kuidas võtta otse ühendust alaealise või vastutava isikuga alaealise peatuspaigas;
 - (g) teave kättesaadavate alternatiivsete ja veebipõhiste vaidluste lahendamise võimaluste kohta.
3. Lõikes 2 osutatud teave esitatakse selgelt ja nähtavalt.
 4. Korraldaja annab reisijale enne pakettreisi algust piisava ajavaruga kõik vajalikud kviitungid, kupongid või piletid, sealhulgas teabe täpse lahkumisaja, vahepeatuste, transpordiühenduste ja kohalejõudmise kohta.

III peatükk

Lepingu muutmine enne pakettreisi algust

Artikkel 7

Lepingu üleandmine teisele reisijale

1. Liikmesriigid tagavad, et reisija võib anda lepingu üle isikule, kes vastab kõikidele lepingu suhtes kohaldatavatele tingimustele, kui ta on korraldajat enne pakettreisi algust sellest püsival andmekandjal aegsasti teavitanud.
2. Lepingu üleandja ja vastuvõtja vastutavad solidaarselt tasumata summade ja kõikide üleandmisest tekkivate lisatasude, maksude või muude kulude maksmise eest. Sellised kulud ei tohi olla põhjendamatud ega tohi ühelgi juhul olla suuremad kui korraldaja kantud tegelikud kulud.

Artikkel 8
Hinna muutmine

1. Liikmesriigid tagavad, et hindu võib korrigeerida ainult siis, kui lepingus on sõnaselgelt sätestatud võimalus tõsta hindu ning lepinguga kohustatakse korraldajat alandama hindu samavõrra järgmiste muutuste otsesel tulemusel:
 - (a) reisijateveoks kasutatava kütuse hinna muutus;
 - (b) pakettreisi teenuste osutamisega otseselt mitteseotud kolmanda isiku poolt sisalduvatele reisiteenustele kehtestatud maksu- või tasumäärade muutus, sealhulgas turismimaksud, maaletulekutasud või sisse- ja väljasõidutasud sadamates ja lennujaamades või
 - (c) pakettreisiga seotud vahetuskursside muutus.
2. Lõikes 1 osutatud hinnatõus ei või ületada 10 % pakettreisi hinnast.
3. Lõikes 1 osutatud hinnatõus on kehtiv ainult siis, kui korraldaja esitab reisijale püsival andmekandjal põhjenduse ja arvutuse hiljemalt 20 päeva enne pakettreisi algust.

Artikkel 9
Muude lepingutingimuste muutmine

1. Liikmesriigid tagavad, et enne pakettreisi algust ei või korraldaja muuta ühepoolselt muid lepingutingimusi peale hinna, välja arvatud juhul, kui:
 - (a) korraldaja on jätnud lepingus endale selle õiguse;
 - (b) muudatus on väheoluline;
 - (c) korraldaja teavitab reisijat püsival andmekandjal selgelt ja nähtavalt.
2. Kui korraldaja on enne pakettreisi algust sunnitud olulisel määral muutma mis tahes artikli 4 lõike 1 punktis a määratletud reisiteenuste peamist tunnust või artikli 6 lõike 2 punktis a osutatud erisoovi, on korraldaja kohustatud põhjendamatu viivitusega teavitama reisijat püsival andmekandjal selgelt ja nähtavalt:
 - (a) kavandatud muudatustest ja
 - (b) asjaolust, et reisija võib lõpetada lepingu trahvi maksmata kindlaks määratud mõistliku ajavahemiku jooksul ja kui ta seda ei tee, siis loetakse ta kavandatud muudatusega nõustunuks.
3. Kui lepingu lõikes 2 osutatud muudatused põhjustavad pakettreisi madalama kvaliteedi või kulude vähenemise, on reisijal õigus hinna asjakohasele alandamisele.
4. Kui leping lõpetatakse lõike 2 punkti b alusel, maksab korraldaja reisijale tagasi kõik temalt saadud maksed 14 päeva jooksul pärast lepingu lõpetamist. Reisijal on kooskõlas artikliga 12 õigus saada asjakohastel juhtudel hüvitist.

Artikkel 10
Lepingu lõpetamine enne pakettreisi algust

1. Liikmesriigid tagavad, et reisija võib enne pakettreisi algust lõpetada lepingu, makstes korraldajale asjakohast hüvitist. Lepingus võib kehtestada mõistlikud standardsed lõpetamistasud, mille alus on tühistamise aeg ja reisiteenuste alternatiivsest kasutamisest tulenev tavapärase kulude kokkuhoid ja tulu.

Standardsete lõpetamistasude puudumisel vastab hüvitise suurus pakettreisi hinnale, millest on maha arvatud kulud, mille korraldaja kokku hoiab.

2. Reisijal on õigus lõpetada leping enne pakettreisi algust hüvitist maksmata, kui sihtkohas või selle vahetus läheduses esinevad vältimatud ja erakorralised asjaolud, mis mõjutavad olulisel määral pakettreisi.
3. Korraldaja võib lõpetada lepingu reisijale hüvitist maksmata, kui:
 - (a) pakettreisile registreerunud inimeste arv on väiksem kui lepingus esitatud minimaalne arv ja kui korraldaja teavitab reisijat lepingu lõpetamisest lepingus kindlaks määratud aja jooksul ning mitte hiljem kui 20 päeva enne pakettreisi algust; või
 - (b) korraldaja ei saa lepingut täita vältimatute ja erakorraliste asjaolude tõttu ning ta teavitab reisijat lepingu lõpetamisest enne pakettreisi algust põhjendamatu viivitusega.
4. Kui leping lõpetatakse punktide 1, 2 ja 3 alusel, maksab korraldaja reisijale tagasi kõik tema tehtud alusetud maksed 14 päeva jooksul.

IV peatükk

Pakettreisi teenuste osutamine

Artikkel 11

Vastutus pakettreisi teenuste osutamise eest

1. Liikmesriigid tagavad, et korraldaja vastutab lepingus sisalduvate reisis teenuste osutamise eest olenemata sellest, kas selliseid teenuseid peab osutama korraldaja või teised teenuseosutajad.
2. Kui mis tahes teenust ei osutata kooskõlas lepinguga, heastab korraldaja mittevastavuse, kui see ei ole ebaproportsionaalne.
3. Juhul kui lepingus kokku lepitud viisil ei ole võimalik osutada olulist osa teenustest, on korraldaja kohustatud lisatasuta osutama reisijale sobivaid muid reisikorralduste teenuseid pakettreisi jätkumise ajal, sealhulgas juhul, kui reisija naasmist lähtekohta ei tagata kokkulepitud viisil.
4. Kui korraldajal ei ole võimalik pakkuda muid sobivaid reisikorralduste teenuseid või reisija ei ole muude reisikorralduste teenustega nõus seetõttu, et need ei ole võrreldavad lepingus kokkulepitutega, tagab korraldaja reisijale juhul, kui pakettreis sisaldab reisijate vedu, lisatasuta samaväärse transpordi lähtekohta või muusse kohta, millega reisija on nõus, ning maksab kooskõlas artikliga 12 asjakohastel juhtudel reisijale hüvitist.
5. Kui vältimatute ja erakorraliste asjaolude tõttu ei ole võimalik tagada reisija õigeaegset naasmist, ei kanna korraldaja reisija pikeneva kohalviibimisega seotud kulusid, mis ületavad 100 eurot öö kohta ja kolme ööd reisija kohta.
6. Lõikes 5 osutatud kulude piirangut ei kohaldata liikumispuudega isikute suhtes, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1107/2006 puudega ja liikumispuudega isikute õiguste kohta lennureisi puhul²⁸, ja neid saatvate isikute suhtes, rasedate naiste ja saatjata laste suhtes ning isikute suhtes, kes vajavad eriarstiabi, tingimusel et korraldajat on nende konkreetsetest vajadustest

²⁸ ELT L 204, 26.7.2006, lk 1.

teavitatud vähemalt 48 tundi enne pakettreisi algust. Korraldaja ei tohi tugineda lõikes 5 osutatud kulude piiramise vältimatutele ja erakorralistele asjaoludele, kui asjaomane veoteenuse osutaja ei tohi kohaldatavate ELi õigusaktide alusel selliseid asjaolusid aluseks võtta.

7. Kui alternatiivsete reisikorraldusteenuste tõttu langeb pakettreisi kvaliteet, vähenevad kulud, on reisijal kooskõlas artikliga 12 õigus hinna alandamisele ja asjakohastel juhtudel kahjude hüvitamisele.

Artikkel 12

Hinna alandamine ja kahjude hüvitamine

1. Liikmesriigid tagavad, et reisijal on õigus asjakohasele hinna alandamisele:
 - (a) iga ajavahemiku eest, mil mittevastavus esines või
 - (b) kui artikli 11 lõigetes 3 ja 4 osutatud muud reisikorraldusteenused põhjustavad pakettreisi madalama kvaliteedi või kulude vähenemise.
2. Reisijal on õigus saada korraldajalt hüvitist igasuguste kahjude, sealhulgas mittemateriaalse kahju eest, mida reisija kannab mis tahes mittevastavuse tõttu.
3. Reisijal ei ole õigust hinna alandamisele ja kahjude hüvitamisele, kui
 - (a) korraldaja tõendab, et mittevastavus:
 - i) tuleneb reisijast;
 - ii) tuleneb kolmandast isikust, kes ei ole seotud lepingujärgsete teenuste osutamisega, ning see on ettenägematu või vältimatu või
 - iii) tuleneb vältimatutest ja erakorralistest asjaoludest või
 - (b) reisija ei teavita korraldajat põhjendamatult viivitusega kohapeal tuvastatud mittevastavusest, kui selline teavitamisnõue oli lepingus selgelt ja nähtavalt esitatud ja on juhtumi asjaolusid arvestades põhjendatud.
4. Kui liidu suhtes siduvate rahvusvaheliste konventsioonidega piiratakse tingimusi, mille alusel peab pakettreisi osaks oleva teenuse osutaja hüvitist maksma, kohaldatakse samasuguseid piiranguid ka korraldaja suhtes. Kui liidu suhtes mittediduvate rahvusvaheliste konventsioonidega piiratakse teenuseosutaja makstavat hüvitist, kohaldatakse samasuguseid piiranguid ka korraldaja suhtes. Muudel juhtudel võib lepinguga piirata korraldaja makstavat hüvitist, kui sellist piirangut ei kohaldata tahtlikult või raskest hooletusest põhjustatud isikukahju ja kahjude suhtes ja hüvitis võrdub vähemalt pakettreisi kolmekordse koguhinnaga.
5. Õigus hüvitisele või hinna alandamisele käesoleva direktiivi alusel ei mõjuta reisijate õigusi, mis tulenevad määrusest (EÜ) nr 261/2004²⁹, määrusest (EÜ) nr 1371/2007³⁰, määrusest (EL) nr 1177/2010³¹ ja määrusest (EL) nr 181/2011³². Reisijal on õigus esitada kahjunõudeid käesoleva direktiivi ja nimetatud direktiivide alusel, kuid ta ei tohi seoses samade asjaoludega kumuleerida õigusi eri õiguslikel alustel, kui sellised õigused kaitsevad sama huvi või neil on sama eesmärk.

²⁹ ELT L 46, 17.2.2004, lk 1

³⁰ ELT L 315, 3.12.2007, lk 14.

³¹ ELT L 334, 17.2.2010, lk 1.

³² ELT L 55, 28.2.2011, lk 1

6. Käesoleva artikli alusel esitatavate kahjunõuete aegumistähtaeg ei tohi olla lühem kui üks aasta.

Artikkel 13

Võimalus võtta korraldajaga vahendaja kaudu ühendust

Liikmesriigid tagavad, et reisija võib pakettreisiteenuste pakkumisega seotud teated, kaebused või kahjunõuded saata otse vahendajale, kelle kaudu pakettreis osteti. Vahendaja edastab sellised teated, kaebused või kahjunõuded korraldajale asjatu viivitusega. Tähtaegadest või aegumistähtaegadest kinnipidamise tähenduses käsitatakse sellise teatise kättesaamist vahendaja poolt teatise kättesaamisena korraldaja poolt.

Artikkel 14

Kohustus anda abi

Liikmesriigid tagavad, et korraldaja annab raskustesse sattunud reisijale kiiret abi, eriti:

- (a) tagades asjakohase teabe tervishoiuteenuste, kohalike ametiasutuse ja konsulaarabi kohta;
- (b) aidates reisijat kaugsidepidamisel ja alternatiivsete reisivõimaluste korraldamisel.

Korraldaja võib võtta sellise abi eest mõistlikku tasu, kui olukord on põhjustatud reisija hooletuse tõttu või tahtlikult.

V peatükk

Kaitse maksejõuetuse korral

Artikkel 15

Kaitse tõhusus ja ulatus maksejõuetuse korral

1. Liikmesriigid tagavad, et korraldajatel ja vahendajatel, kes hõlbustavad toetatud reisikorraldusteenuste hankimist oma territooriumil, on olemas tagatis reisijate tehtud kõikide maksete tõhusaks ja õigeaegseks tagasimaksmiseks ja kui reisikorraldus sisaldab reisijate vedu, siis reisijate tõhusaks ja kiireks kodumaale toimetamiseks maksejõuetuse korral.
2. Lõikes 1 viidatud kaitse maksejõuetuse korral peab võtma arvesse asjaomase ettevõtja tegevuse tegelikku finantsriski. See peab reisijaid toetama, sõltumata nende elukohast, lähtekohast või sellest, kas müüakse pakettreisid või toetatud reisikorraldusteenuseid.

Artikkel 16

Maksejõuetusevastase kaitse vastastikune tunnustamine ja halduskoostöö

1. Liikmesriigid tunnustavad artikli 15 ülevõtmise siseriiklikes eeskirjades nõuetele vastavaks igasuguse maksejõuetusevastase kaitse, mille korraldaja või toetatud reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustav vahendaja on hankinud oma liikmesriigi sätete alusel, millega võetakse üle artikkel 15.

2. Liikmesriigid määravad kesksed kontaktpunktid, et hõlbustada halduskoostööd ja järelevalvet eri riikides tegutsevate korraldajate ja toetatud reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustavate vahendajate üle. Nad edastavad selliste kontaktpunktide kontaktandmed kõikidele liikmesriikidele ja komisjonile.
3. Kesksed kontaktpunktid teevad üksteisele kättesaadavaks kogu vajalikku teabe oma riigi kaitsemeetmete kohta maksejõuetuse korral ja asutuse või asutuste nimed, kes tagavad nende territooriumil asutatud konkreetsele ettevõtjale kaitse maksejõuetuse korral. Nad võimaldavad üksteisele juurdepääsu kõikidele nimestikele, milles on loetletud korraldajad ja toetatud reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustavad vahendajad, kes vastavad nende maksejõuetusevastase kaitsega seotud kohustustele.
4. Kui liikmesriigil on kahtlusi teises riigis asutatud ja tema territooriumil tegutseva korraldaja või toetatud reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustava vahendaja maksejõuetusevastase kaitse suhtes, küsib ta selgitusi asutamise liikmesriigilt. Liikmesriigid vastavad teiste liikmesriikide päringutele hiljemalt 15 tööpäeva jooksul pärast päringu saamist.

VI peatükk

Toetatud reisikorraldusteenused

Artikkel 17

Toetatud reisikorraldusteenustega kaasnevad teavitamisnõuded

Liikmesriigid tagavad, et enne lepingu või muu vastava pakkumise reisijale siduvaks muutumist on toetatud reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustav vahendaja kohustatud esitama selgelt ja nähtavalt järgmise teabe:

- a) iga teenuseosutaja vastutab ainuisikuliselt oma teenuse korrektse lepingujärgse osutamise eest ja
- b) reisija ei saa kasutada ühtegi käesoleva direktiivi alusel ainult pakettreisiga reisijale tagatud õigust peale õiguse ettemaksete tagasimaksmisele ja kui reis sisaldab reisijatevedu, siis kodumaale toimetamisele juhul, kui vahendaja ise või mõni teenuseosutaja muutub maksejõuetuks.

VII peatükk

Üldsätted

Artikkel 18

Vahendaja konkreetsed kohustused juhul, kui korraldaja on asutatud väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda

Kui korraldaja on asutatud väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda, kehtivad liikmesriigis asutatud vahendaja suhtes peatükkides IV ja V sätestatud kohustused, v.a juhul, kui vahendaja esitab tõendid selle kohta, et korraldaja vastab peatükkides IV ja V esitatud tingimustele.

Artikkel 19

Vastutus broneerimisvigade eest

Liikmesriigid tagavad, et vahendaja, kes on nõustunud korraldama pakettreise või toetatud reisikorraldusteenuste broneerimist või kes hõlbustab selliste teenuste

broneerimist, vastutab kõikide broneerimisvigade eest, kui sellised vead ei tulene reisijast või vältimatutest ja erakorralistest asjaoludest.

Artikkel 20
Õigus õiguskaitsesele

Juhul kui kas korraldaja või – vastavalt artiklile 15 või 18 – vahendaja maksab hüvitist, alandab hinda või täidab muid talle käesoleva direktiivi alusel pandud kohustusi, ei tohi ühtegi käesoleva direktiivi või siseriikliku õiguse sätet tõlgendada tema õiguse piiramisena nõuda hüvitist mis tahes kolmandalt isikult, kes osales sündmuses, mis põhjustas hüvitamise, hinna alandamise või muu kohustuse.

Artikkel 21
Direktiivi imperatiivsus

1. Korraldaja kinnitus, et ta tegutseb ainult reisiteenuse osutajana, vahendajana või mis tahes muus pädevuses, või et pakettreis ei ole käesoleva direktiivi mõistes pakettreis, ei vabasta korraldajat korraldajatele käesoleva direktiiviga pandud kohustustest.
2. Reisijad ei või loobuda õigustest, mis on neile antud nende siseriiklike meetmete alusel, millega käesolev direktiiv üle võetakse.
3. Mis tahes kokkulepe või reisija avaldus, millega otseselt või kaudselt loobutakse käesoleva direktiiviga reisijatele antud õigustest või piiratakse neid või mille eesmärk on hoiduda direktiivi kohaldamisest, ei ole reisija suhtes siduv.

Artikkel 22
Jõustamine

Liikmesriigid tagavad, et on olemas sobivad ja tõhusad vahendid, millega kindlustada käesoleva direktiivi nõuete täitmine.

Artikkel 23
Karistused

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste kohta, mida õiguskaitseseasutused võivad määrata ettevõtjatele käesoleva direktiivi alusel vastu võetud riiklike sätete rikkumise eest, ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 24
Komisjonipoolne aruandlus ja läbivaatamine

Hiljemalt [5 aastat pärast direktiivi jõustumist] esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta. Ettepanekule lisatakse vajaduse korral seadusandlikud ettepanekud käesoleva direktiivi vastavusse viimiseks suundumustega reisijate õiguste valdkonnas.

Artikkel 25
Määruse (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2011/83/EL muutmine

1. Määruse (EÜ) nr 2006/2004 lisa punkt 5 asendatakse järgmisega:

„5. „Euroopa Parlamendi ja nõukogu [vastuvõtmise kuupäev] direktiiv [käesolev direktiiv] pakettreiside ja toetatud reisikorraldusteenuste kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2011/83/EL ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/314/EMÜ (ELT [...])”.

2. Direktiivi 2011/83/EL artikli 3 lõike 3 punkt g asendatakse järgmisega:

„g) sõlmitakse pakettreiside kohta, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu [vastuvõtmise kuupäev] direktiivi [käesolev direktiiv] (pakettreiside ja toetatud reisikorraldusteenuste kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2011/83/EL ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/314/EMÜ (ELT [...]) artikli 3 lõikes 2, v.a artikli 8 lõige 2, artiklid 19, 21 ja 22.”

VIII peatükk

Lõppsätted

Artikkel 26

Kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 90/314/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates [18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist].

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ning neid loetakse vastavalt käesoleva direktiivi I lisas toodud vastavustabelile.

Artikkel 27

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist]. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.
2. Nad kohaldavad kõnealuseid norme alates [18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist]
3. Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
4. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 28

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub [kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*].

Artikkel 29

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*

<p align="center">Artiklite numeratsioon nõukogu 13. juuni 1990. aasta direktiivis 90/314/EMÜ reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide kohta</p>	<p align="center">Artiklite numeratsioon käesolevas direktiivis</p>
Artikkel 1	Artikkel 1 (muudetud)
Artikli 2 lõige 1	Artikli 3 lõige 2 (muudetud) ja artikli 2 lõike 2 punkt a (muudetud)
Artikli 2 lõige 2	Artikli 3 lõige 8 (muudetud)
Artikli 2 lõige 3	Artikli 3 lõige 9 (muudetud)
Artikli 2 lõige 4	Artikli 3 lõige 6 (muudetud)
Artikli 2 lõige 5	Artikli 3 lõige 3 (muudetud)
Artikli 3 lõige 1	Kustutatud
Artikli 3 lõige 2	Kustutatud, peamised osad on viidud sisse artiklitesse 4 ja 5 (muudetud)
Artikli 4 lõige 1	Artikli 4 lõige 1 (muudetud), artikli 6 lõige 2 (muudetud) ja artikli 6 lõige 4 (muudetud)
Artikli 4 lõike 1 punkti b alapunkt iv	Kustutatud
Artikli 4 lõike 2 punkt a	Artikli 6 lõige 2 (muudetud)
Artikli 4 lõike 2 punkt b	Artikli 5 lõige 3 (muudetud) ning artikli 6 lõiked 1 ja 3 (muudetud)
Artikli 4 lõike 2 punkt c	Kustutatud
Artikli 4 lõige 3	Artikkel 7 (muudetud)
Artikli 4 lõige 4	Artikkel 8 (muudetud)
Artikli 4 lõige 5	Artikli 9 lõige 2 (muudetud)

³³

Loetelu on esitatud vaid teavitamise eesmärgil. Kui loetelus olev käesoleva direktiiviga seotud artikkel on esitatud direktiivis 90/314/EMÜ olevale artiklile vastavana, siis tähendab see, et vähemalt direktiivi 90/314/EMÜ reguleerimisala teatud elemendid on leitavad ka käesolevas direktiivis, kuid see ei tähenda, et asjaomaste sätete sõnastus oleks ühesugune.

Artikli 4 lõige 6	Artikli 9 lõiked 3 ja 4 (muudetud) ning artikli 10 lõiked 3 ja 4 (muudetud)
Artikli 4 lõige 7	Artikli 11 lõiked 3, 4 ja 7 (muudetud)
Artikli 5 lõige 1	Artikli 11 lõige 1 (muudetud)
Artikli 5 lõige 2	Artikkel 12 lõiked 2, 3 ja 4 (muudetud) ja artikkel 14 (muudetud)
Artikli 5 lõige 3	Artikli 21 lõige 3 (muudetud)
Artikli 5 lõige 4	Artikli 6 lõike 2 punkt c (muudetud) ja artikli 12 lõike 3 punkt b (muudetud)
Artikkel 6	Artikli 11 lõige 2 (muudetud)
Artikkel 7	Artikkel 15 (muudetud) ja artikkel 16 (muudetud)
Artikkel 8	Kustutatud
Artikli 9 lõige 1	Artikli 27 lõiked 1, 2 ja 3 (muudetud)
Artikli 9 lõige 2	Artikli 27 lõige 4 (muudetud)
Artikkel 10	Artikkel 29

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

- 1.1 Ettepaneku/algatuse nimetus
- 1.2 Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile
- 1.3 Ettepaneku/algatuse liik
- 1.4 Eesmärgid
- 1.5 Ettepaneku/algatuse põhjendus
- 1.6 Meetme kestus ja finantsmõju
- 1.7 Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

- 2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad
- 2.2. Haldus- ja kontrollisüsteemid
- 2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

- 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub
- 3.2. Hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.1. *Kokkuvõtte hinnangulisest mõjust kuludele*
 - 3.2.2. *Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele*
 - 3.2.3. *Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele*
 - 3.2.4. *Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga*
 - 3.2.5. *Kolmandate isikute rahaline osalus*
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek vaadata läbi direktiiv 90/314/EMÜ reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide kohta

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile³⁴

Jaotis 33 - õigus

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

X Ettepanek/algatus käsitleb **uut meetet**

Ettepanek/algatus käsitleb uut meetet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest³⁵

Ettepanek/algatus käsitleb **olemasoleva meetme pikendamist**

Ettepanek/algatus käsitleb ümbersuunatud meetet

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Komisjoni mitmeaastased strateegilised eesmärgid, mida ettepaneku/algatuse kaudu täidetakse

Võimaldada üksikisikutel kas tarbija või ettevõtjana siseturul liidu õigusest tulenevaid õiguseid kasutada ja seega tagada Euroopa õigusruum

1.4.2 Erieesmärgid ning asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise struktuurile

Erieesmärk nr

Lihtsustada piiriülest kaubandust siseturul ja tugevdada tarbijate kindlustunnet

Asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise struktuurile

33.02

³⁴ ABM – tegevuspõhine juhtimine; ABB – tegevuspõhine eelarvestamine.

³⁵ Vastavalt finantsmääruse artikli 49 lõike 6 punktile a või b.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Täpsustage, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju abisaajatele/sihtrühmale.

- Tagada konkurentsivõimelisem ja õiglasem tegevuskeskkond reisirurul tegutsevatele ettevõtjatele.
- Suurendada pakettreisiteenuste piiriülest pakkumist piiriülese kaubanduse kulude ja tõkete vähendamisega pakettreiside turul.
- Vähendada tarbijate kahjusid ja suurendada läbipaistvust reisiteenuste kombinatsioonide ostvatele reisijatele.

1.4.4. Tulemus- ja mõjunäitajad

Täpsustage, milliste näitajate alusel hinnatakse ettepaneku/algatuse elluviimist.

- Piiriülese kaubanduse kasv pakettreiside turul.
- Nõuete täitmisega kaasnevate kulude tase pakettreiside turul tegutsevate ettevõtjate jaoks.
- Nende reisijate arvu kasv, kes on puhkusele minnes eeskirjadega kaitstud.
- Nende tarbijate arvu vähenemine, kellel esineb probleeme reisikorraldusteenuste eri liikidega.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.5.1. Lühivi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused

- Täpsustada ja ajakohastada reisijate kaitse ulatust reisiteenuste kombinatsioonide ostmisel samaks reisiks või puhkuseks, lisades läbi vaadatud direktiivi reguleerimisalasse konkreetset interneti teel pakutavad pakettreisid ja toetatud reisikorraldusteenused, täpsustades sihipäraselt samal ajal kaitse ulatust broneerimise korral tavapäraste reisibüroode kaudu. See suurendab läbipaistvust kõikide turuosaliste jaoks.
- Tagada, et reisijad on paremini kursis ostetavate reisitoodetega, ja võimaldada neile juurdepääs selgematele õiguskaitsevahenditele juhul, kui midagi läheb valesti, vähendades seega oluliselt neile tekkivat kahju.
- Minimeerida piiriülese kaubanduse tõkkeid ja vähendada nõuete täitmisega kaasnevaid kulusid ettevõtjatele, kes soovivad müüa pakettreise piiriüleselt.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus

- Ettepanekuga kõrvaldatakse siseturu killustatus, mis põhjustab tõkkeid piiriülestele ettevõtjatele ja konkurentsi moonutamist, ning tõhustatakse tarbijate kaitset, võttes arvesse uusi turusuundumusi.
- Seda eesmärki ei saa liikmesriigid ise piisavalt täita, arvestades erinevusi siseriiklikus õiguses, mis on siseturu tõkete ja konkurentsi moonutamise põhjus. Kui liikmesriigid tegeleks kooskõlastamatult uute turusuundumuste ja ka seadusandlike lünkade ning ebakõladega ELi õiguses, suurendaks see veelgi siseturu killustatust ja teravdaks probleemi.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

- Reisipakettide direktiivi vastuvõtmine 1990. aastal andis olulise panuse ühtse turu väljaarendamisse, suurendades konkurentsi ja parandades pakkumiste

üldist kvaliteeti. Ajakohastatud direktiiv peaks andma tarbijatele ja ettevõtjatele samasuguseid soodsaid lõpptulemusi.

- Tarbija õiguste direktiivi eesmärgid on kõnealuse läbivaatamise eesmärkidega samad, st tõkete vähendamine piiriüleselt kaubanduselt ja kõrgetasemelise tarbijakaitse tagamine. Kuid kuna direktiivi rakendatakse kõikides liikmesriikides hiljemalt 13. juunist 2014, on saadud õppetunnid piiratud.

1.5.4. Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

- Käesolev direktiiv on kooskõlas eesmärgiga saavutada kõrgetasemeline tarbijakaitse, sest see sisaldab reisijate kaitse kohustuslikke eeskirju, millest liikmesriigid või ettevõtjad ei saa tarbijate kahjuks kõrvale kalduda.
- Ettepanek täiendab olemasolevaid ELi õigusakte, eriti direktiivi ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (1993/13/EMÜ), ebaausate kaubandustavade direktiivi (2005/29/EÜ), tarbijate õiguste direktiivi (2011/83/EL), määrusi reisijate õiguste valdkonnas (määrused (EÜ) nr 2004/261, (EÜ) nr 1371/2007, (EL) nr 1177/2010 ja (EL) nr 181/2011) ning samuti direktiivi 2000/31/EÜ elektroonilise kaubanduse kohta ja direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul.
- Peale selle täiendab direktiiv määrust (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma I) ja määrust nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (Brüsseli I määrus). Täpsemalt ei muudeta sellega nende viiteid pakettreisidele, mida Euroopa Liidu Kohus on täiendavalt käsitlenud liidetud kohtuasjades C-585/08 ja C-144/09 (Pammer ja Alpenhof).

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

Piiratud kestusega ettepanek/algatus

- Ettepanek/algatus hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA – [PP/KK]AAAA
- Finantsmõju avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA

Piiramatu kestusega ettepanek/algatus

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku n–n+3,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid³⁶

Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine komisjoni poolt

Kaudne tsentraliseeritud eelarve täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- rakendusametitele
- ühenduste asutatud asutustele³⁷
- riigi avalik-õiguslikele asutustele või avalikke teenuseid osutavatele asutustele
- isikutele, kellele on delegeeritud konkreetsete meetmete rakendamine Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaselt ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis finantsmääruse artikli 49 tähenduses

Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega

Detsentraliseeritud eelarve täitmine koostöös kolmandate riikidega

Eelarve täitmine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega (täpsustage)

Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused”

Märkused

Eelarve täitmine ei nõua prognooside kohaselt märkimisväärseid rahalisi vahendeid.
--

³⁶ Eelarve täitmise viise selgitatakse koos viidetega finantsmäärusele veebisaidil BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

³⁷ Määratletud finantsmääruse artiklis 185.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

- Hiljemalt 5 aastat pärast direktiivi jõustumist esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta. Ettepanekule lisatakse vajaduse korral seadusandlikud ettepanekud käesoleva direktiivi vastavusse viimiseks suundumustega reisijate õiguste valdkonnas.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteemid

2.2.1. Tuvastatud ohud

- Direktiivi hiline ülevõtmine liikmesriikides.

2.2.2. Ettenähtud kontrollimeetodid

- Standardsed komisjoni kontrolli-/rikkumismenetlused seoses käesoleva direktiivi ülevõtmise ja jõustamisega.

2.2.3. Kontrollide kulud ja tulud ning eeldatav mittevastavuse tase

- Standardkulud, mis kaasnevad ülevõtmise kontrollimise ja võimalike rikkumismenetlustega.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed.

- Ei kohaldata

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringute liik	Rahaline osalus			
	Nr [Nimetus.....]	Liigendatud/liigendamata ³⁸⁾	EFTA riigid ³⁹⁾	Kandidaatriigid ⁴⁰⁾	Kolmandad riigid	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 18 lõike 1 punkti a tähenduses
	33.02.01 – Õigused ja kodakondsus – Õiguste kaitse tagamine ja kodanikuaktiivsuse edendamine	Liigendatud	EI	EI	EI	EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringute liik	Rahaline osalus			
	Nr [Nimetus.....]	Liigendatud/liigendamata	EFTA riigid	Kandidaatriigid	Kolmandad riigid	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 18 lõike 1 punkti a tähenduses
	[XX.YY.YY.YY]		JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

³⁸⁾ Liigendatud assigneeringud / liigendamata assigneeringud.

³⁹⁾ EFTA – Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁴⁰⁾ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

Väga väikseid halduskulusid arvestades lisa ei täideta. Arvutuse alus oli 20 % ühe AD-kategooria täistööaja ekvivalendist ülevõtmise järelevalveks ja aruande koostamiseks aastal n+5. Kokkuvõtte hinnangulisest mõjust kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik:	Number 3	Õigus, turvalisus ja kodanikud.....
--	-------------	-------------------------------------

Õigusküsimuste peadirektoraat			Aasta ⁴¹ 2014	Aasta 2015	Aasta 2016	Aasta 2017	Aasta 2018	Aasta 2019	Aasta 2020	KOKKU
• Tegevusassigneeringud										
Eelarverida nr 33.02.01	Kulukohustused		0	0	0	0	0,200		0	0,200
	Maksed		0	0	0	0	0,200		0	0,200
Õigusküsimuste peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused						0,200			0,200
	Maksed						0,200			0,200

Kooskõlas ettepaneku artikliga 24 toimub läbivaatamine aastal n+5. Tõenäoliselt kaasneb sellise läbivaatamisega väline abi või uuring.

⁴¹ Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	5	Halduskulud
---	----------	-------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2014	Aasta 2015	Aasta 2016	Aasta 2017	Aasta 2018	Aasta 2019	Aasta 2020	KOKKU
Õigusküsimuste peadirektoraat									
• Personalikulud		0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184
• Muud halduskulud									
Õigusküsimuste peadirektoraat KOKKU	Assigneeringud	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 5 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184
---	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta N ⁴²	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1- 5 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	0,026	0,026	0,026	0,026	0,226	0,026	0,026	0,384
	Maksed	0,026	0,026	0,026	0,026	0,226	0,026	0,026	0,384

⁴² Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele

- Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist
- Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Täpsustage eesmärgid ja väljundid			Aasta 2014		Aasta 2015		Aasta 2016		Aasta 2017		Aasta 2018		Aasta 2019		Aasta 2020		KOKKU		
	VÄLJUNDID																		
	↓	Liik ⁴³	Väljundi keskmine kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulu kokku
ERIEESMÄRK NR 1⁴⁴																			
Ülevõtmise läbivaatamine																			
- Väljund											1	0,200					1	0,200	
- Väljund																			
- Väljund																			
Erieesmärk nr 1 kokku																			
ERIEESMÄRK NR 2...																			
- Väljund																			
Erieesmärk nr 2 kokku																			
KULUD KOKKU											1	0,200					1	0,200	

⁴³ Väljunditena käsitatakse tarnitud tooteid ja osutatud teenuseid (rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

⁴⁴ Vastavalt punktis 1.4.2 nimetatud erieesmärkidele.

3.2.2. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.2.1. Ülevaade

- Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2014	Aasta 2015	Aasta 2016	Aasta 2017	Aasta 2018	Aasta 2019	Aasta 2020	KOKKU
--	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	-------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5								
Personalikulud	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5 kokku	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 väljajäävad⁴⁵ kulud								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

⁴⁵ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised B..A read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

Personalikulud								
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 väljäävad kulud kokku								

KOKKU	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,026	0,184
--------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

Vajalikud haldusassigneeringud kaetakse peadirektoraadi assigneeringutega, mis on juba meetme haldamiseks eraldatud ja/või ümber paigutatud. Vajaduse korral võidakse meetet haldavale peadirektoraadile eraldada täiendavaid assigneeringuid iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

3.2.2.2. Hinnanguline personalivajadus

- Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist.
- Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

hinnanguline väärtus täisarvuna (või maksimaalselt ühe kohaga pärast koma)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
33 01 01 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
XX 01 06 00 01 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)							
XX 01 01 02 (delegatsioonides)							
XX 01 05 01 (kaudne teadustegevus)							
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)							
Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)							
XX 01 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, renditud tööjõud ja riikide lähetatud eksperdid)							
XX 01 02 02 (lepingulised töötajad, renditud tööjõud, noored eksperdid, kohalikud töötajad ja riikide lähetatud eksperdid delegatsioonides)							
XX 01 04 aa	-- peakorteris						
	-- delegatsioonides						
XX 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditud tööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)							
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditud tööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)							
Muud eelarveread (täpsustage)							
KOKKU	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi siseselt. Vajaduse korral võidakse personali täiendada meedet haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Tavapärased järelevalveülesanded kontrollimaks, kas liikmesriigid võtavad õigusakti üle tähtaegselt ja õigesti. Aruande koostamine aastal n+5.
Koosseisuvälised töötajad	Ei kohaldata

3.2.3. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

- Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.
- Ettepaneku/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine.

Selgitage ümberplaneerimist, osutades asjaomastele eelarveridadele ja summadele.

- Ettepanek/algatus eeldab paindlikkusinstrumendi kohaldamist või mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist⁴⁶.

Selgitage vajalikku toimingut, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele.

[...]

3.2.4. Kolmandate isikute rahaline osalus

- Ettepanek/algatus ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist.
- Ettepanek/algatus hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			Kokku
Täpsustage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

⁴⁶ Vt institutsioonidevahelise kokkuleppe punktid 19 ja 24.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- X Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele.
- Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - omavahenditele
 - mitmesugustele tuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ⁴⁷						
		Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
Artikkel								

Mitmesuguste sihtotstarbeliste kulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

[...]

Täpsustage tuludele avalduva mõju arvutusmeetod.

[...]

⁴⁷

Traditsiooniliste omavahendite (põllumajandussaaduste tollimaksud ja suhkrumaksud) korral peab märgitud olema netosumma, st brutosumma pärast 25 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.